

2023 in cijfers
Bijlage bij het NVIC Jaaroverzicht

Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum

Inhoudsopgave

1	Overzicht informatieverstrekking	3
1.1	Telefonische informatieverstrekking	4
1.2	Informatieverstrekking via www.vergiftigingen.info	6
1.3	Informatieverstrekking via email.....	9
2	Vergiftigingen bij mensen	10
2.1	Overzicht telefonisch gemelde blootstellingen	10
2.2	Overzicht raadplegingen via www.vergiftigingen.info	13
2.3	Geneesmiddelen	16
2.4	Huishoudmiddelen	18
2.5	Voeding, supplementen en genotsmiddelen	20
2.6	Planten, paddenstoelen en dieren.....	26
2.7	Vrijtijdsartikelen en doe-het-zelfproducten.....	29
2.8	Cosmetica	31
2.9	Bestrijdingsmiddelen en desinfectantia	33
2.10	Industriële chemicaliën	35
2.11	Overige stoffen en producten	37
3	Vergiftigingen bij dieren	40
3.1	Overzicht	40
3.2	Voeding, supplementen en genotsmiddelen	43
3.3	Planten, paddenstoelen en dieren.....	45
3.4	Humane geneesmiddelen	48
3.5	Veterinaire geneesmiddelen.....	50
3.6	Bestrijdingsmiddelen en desinfectantia	52
4	Calamiteiten	54

1 Overzicht informatieverstrekking

Wanneer artsen of andere hulpverleners een patiënt hebben met een (mogelijke) acute vergiftiging, kunnen zij het Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum (NVIC) raadplegen voor informatie over de te verwachten ernst van de intoxicatie, de gezondheidseffecten en de behandelmogelijkheden. Het NVIC is hiervoor dag en nacht telefonisch bereikbaar (088-755 8000) en via de website www.vergiftigingen.info.

Dit document is een overzicht van zowel de (potentiële) vergiftigingen waarover het NVIC via de 24-uursinformatietelefoon werd geraadpleegd, als het gebruik van de website www.vergiftigingen.info. Door aanpassingen in de database en herindeling van producten, kunnen getallen soms kleine afwijkingen vertonen in vergelijking met voorgaande NVIC Jaaroverzichten.

1.1 Telefonische informatieverstrekking

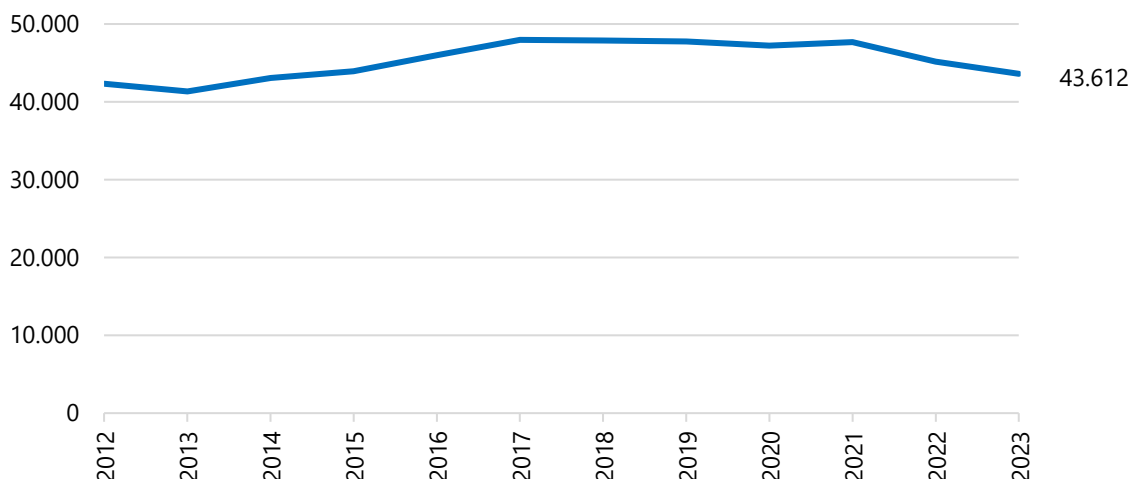
Het NVIC ontvangt telefonische **informatieverzoeken** van artsen en andere hulpverleners over acute vergiftigingen. De meeste informatieverzoeken hebben betrekking op een **patiënt** (mens of dier) die in aanraking is gekomen met een (toxische) verbinding of product: een **blootstelling**. Een patiënt kan op verschillende manieren worden blootgesteld aan een verbinding of product, bijvoorbeeld via huidcontact, inname via de mond (ingestie) of inademing. Dit zijn **blootstellingsroutes**. Een informatieverzoek aan het NVIC kan gaan over één of meerdere patiënten. Een patiënt kan op zijn beurt zijn blootgesteld aan meerdere verbindingen of producten, soms via meerdere blootstellingsroutes tegelijk.

De getallen in het jaaroverzicht hebben in de meeste gevallen betrekking op het aantal blootstellingen. Een blootstelling leidt niet per definitie tot vergiftigingsverschijnselen. Dit is afhankelijk van de hoeveelheid stof in verhouding tot het lichaamsgewicht (**dosis**) en de **concentratie** van de stof in het product waaraan de patiënt is blootgesteld. Vaak is de dosis zo laag, dat er geen vergiftigingsverschijnselen optreden. Soms verwijzen de getallen in dit overzicht niet naar het aantal blootstellingen, maar naar het aantal informatieverzoeken, het aantal patiënten of het aantal blootstellingsroutes. Dit staat dan vermeld in de tekst of het onderschrift van de bijbehorende figuur.

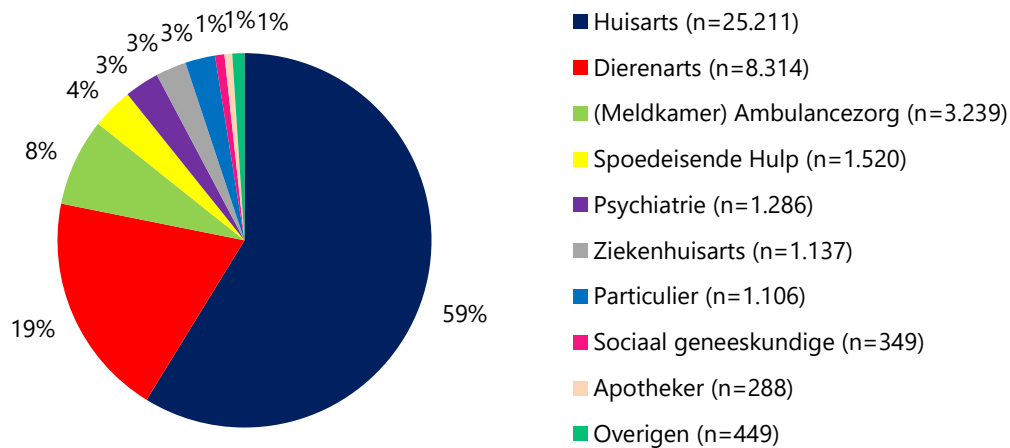
In Nederland bestaat er **geen** meldingsplicht voor acute vergiftigingen.

De belangrijkste feiten op een rij

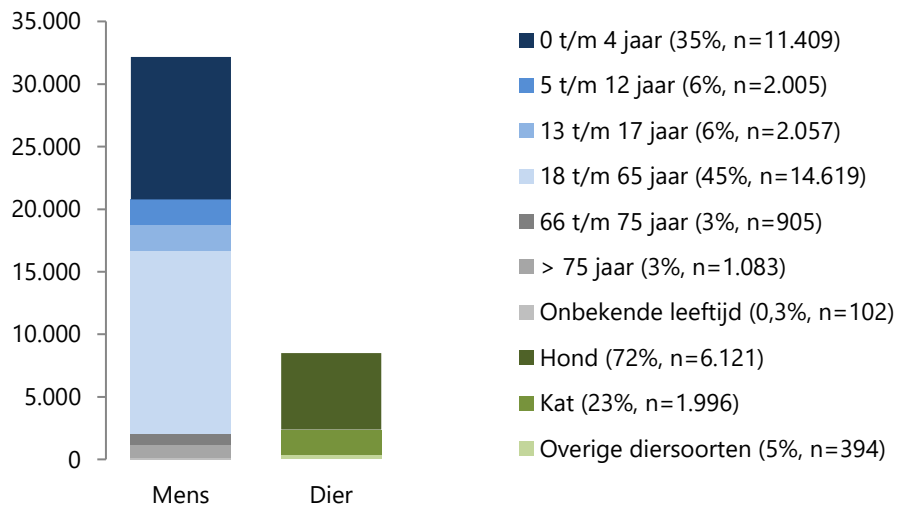
- In 2023 ontving het NVIC 43.612 telefonische informatieverzoeken over vergiftigingen bij mensen en dieren.
- De 24-uursinformatietelefoon werd het vaakst geraadpleegd door huisartsen (59%).
- Het NVIC werd gebeld over 32.180 mensen (79%) en 8.511 dieren (21%).

Figuur 1.1 Aantal informatieverzoeken via de 24-uursinformatietelefoon van 2012 tot en met 2023.

Figuur 1.2 Verdeling van de telefonische informatieverzoeken over de verschillende beroepsgroepen (N=42.899)

Figuur 1.3 Verdeling van mensen (per leeftijdscategorie) en dieren (per diersoort) bij de telefonisch gemelde blootstellingen (mens: N=32.180, dier: N=8.511).

1.2 Informatieverstrekking via www.vergiftigingen.info

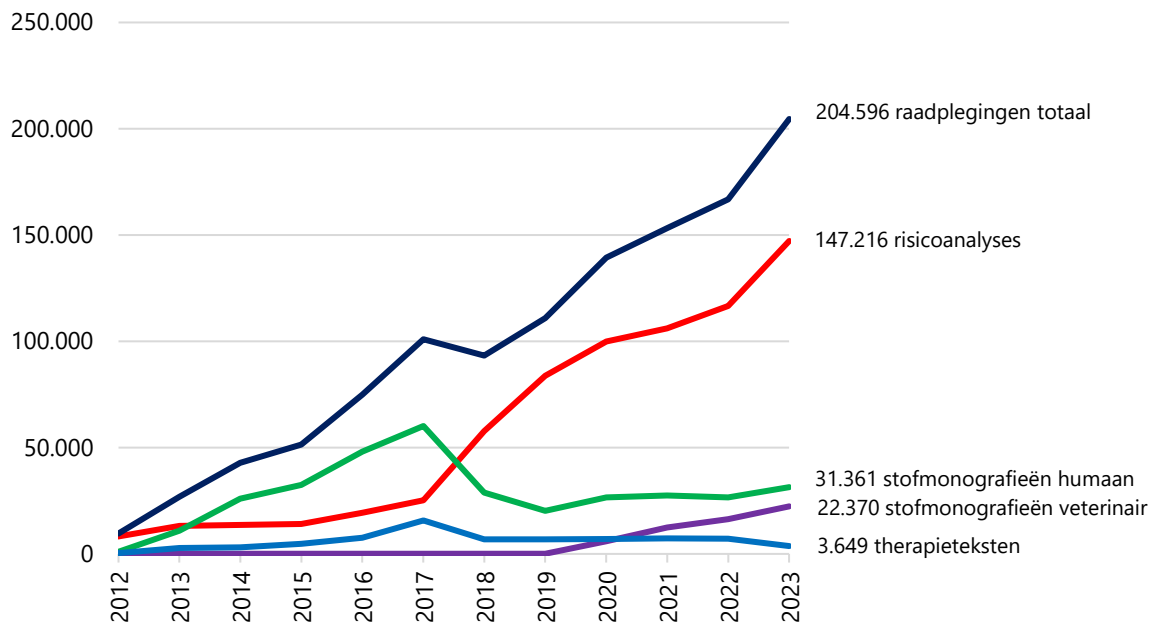
Naast de mogelijkheid om het NVIC telefonisch te raadplegen, kunnen hulpverleners de toxicologische informatie van het NVIC raadplegen via www.vergiftigingen.info. De website biedt de keuze om de ernst van een blootstelling te berekenen via uitvoering van een risicoanalyse, of om rechtstreeks stofmonografieën en therapieteksten te raadplegen, zonder uitvoering van een risicoanalyse.

De website kan worden geraadpleegd voor een daadwerkelijke casus met een (mogelijk blootgestelde) patiënt, of alleen voor informatie (bv. ter oriëntatie en/of voor bijscholing). Sinds eind 2022 wordt de gebruiker gevraagd aan te geven wat van toepassing is, waardoor het per 2023 mogelijk is om in de data onderscheid te maken tussen deze twee situaties.

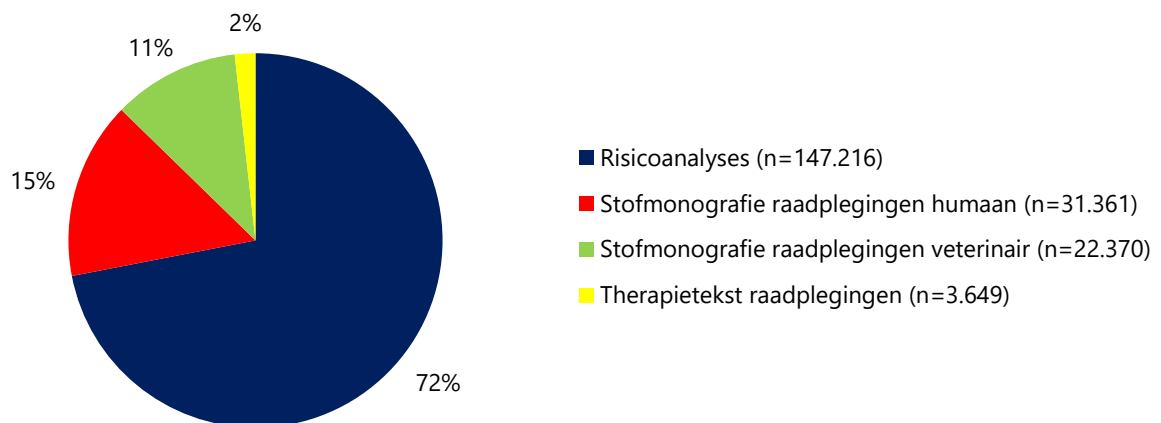
In deze paragraaf (1.2) wordt het totale gebruik van www.vergiftigingen.info beschreven en worden alle raadplegingen getoond (oftewel alle daadwerkelijke cases met een (mogelijk blootgestelde) patiënt en alle raadplegingen waarbij er alleen naar informatie werd gezocht). Hierdoor kan het totale gebruik van de website worden vergeleken met eerdere jaren. Daarentegen worden in het (gehele) NVIC jaaroverzicht 2023 en in de hoofdstukken 2 en 3 van deze bijlage ('2023 in cijfers') alleen de risicoanalyses en monografieraadplegingen getoond die voor een patiënt zijn uitgevoerd. Hierbij zijn **geen** vergelijkbare cijfers van eerdere jaren beschikbaar.

De belangrijkste feiten op een rij

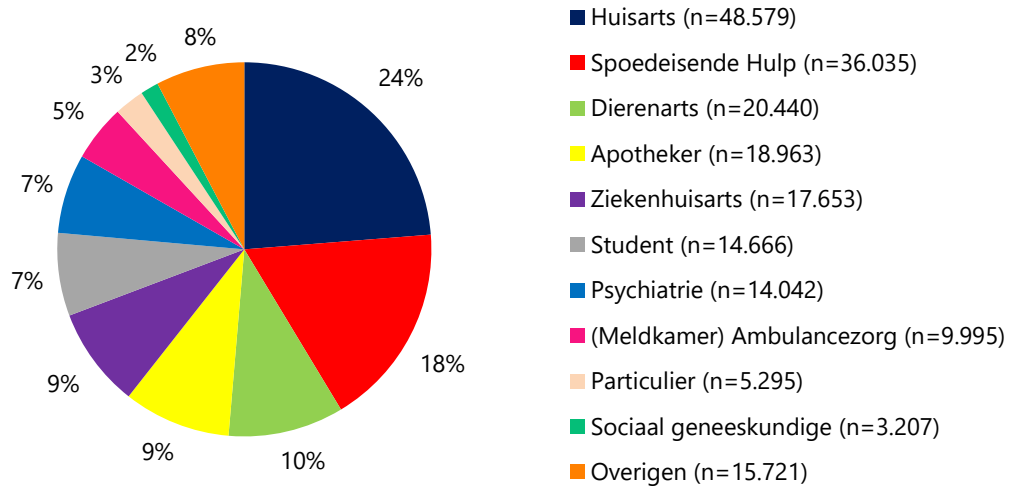
- De website www.vergiftigingen.info werd in 2023 in totaal 204.596 keer geraadpleegd, waarvan 99.118 keer voor een patiënt.
- De meerderheid van de raadplegingen bestond uit risicoanalyses (72%).
- De website werd het vaakst geraadpleegd door huisartsen (24%), gevolgd door medewerkers van de Spoedeisende Hulp (18%).

Figuur 1.4 Totaal aantal raadplegingen van www.vergiftigingen.info van 2012 tot en met 2023. De data voor stofmonografieën en therapieteksten betreffen de raadplegingen direct vanaf de startpagina, dus zonder uitvoering van een risicoanalyse.

Figuur 1.5 Het gebruik van www.vergiftigingen.info in 2023 (N=204.596 raadplegingen).

Figuur 1.6 Het gebruik van www.vergiftigingen.info door de verschillende beroepsgroepen (N=204.596 raadplegingen).

1.3 Informatieverstrekking via email

Voor niet-spoedeisende vragen over klinisch toxicologische onderwerpen heeft het NVIC het emailadres nvic@umcutrecht.nl. De vragen die via dit emailadres binnenkomen, worden beantwoord door wetenschappelijke medewerkers van het NVIC, in overleg met een medisch specialist-klinisch toxicoloog. In 2023 werden via dit emailadres 203 informatievragen afgehandeld.

Tabel 1.1 Afgehandelde informatievragen via e-mail

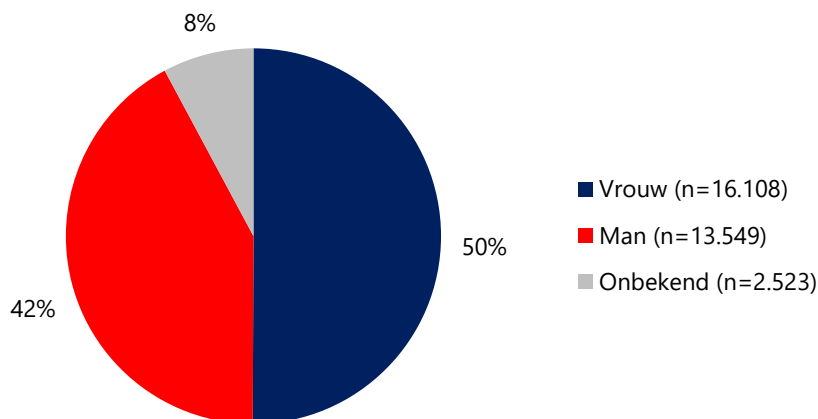
Onderwerp	Aantal
Risico's/toxiciteit van specifieke stof(fen)	38
Behandeling/protocol/procedures bij blootstelling (incl. antidota, antisera)	27
Patiënt met acute blootstelling: vragen over (lange termijn) effecten	23
Patiënt, overige omstandigheden	20
Patiënt met chronische blootstelling: duiden van gezondheidsklachten	19
(Bijdrage aan) voordracht, publicatie of nieuwsbericht	16
Aantal meldingen bij het NVIC over specifieke stof/productgroep	15
Bereikbaarheid/werkwijze/functioneren/vacatures NVIC	5
Overige	40
Totaal	203

2 Vergiftigingen bij mensen

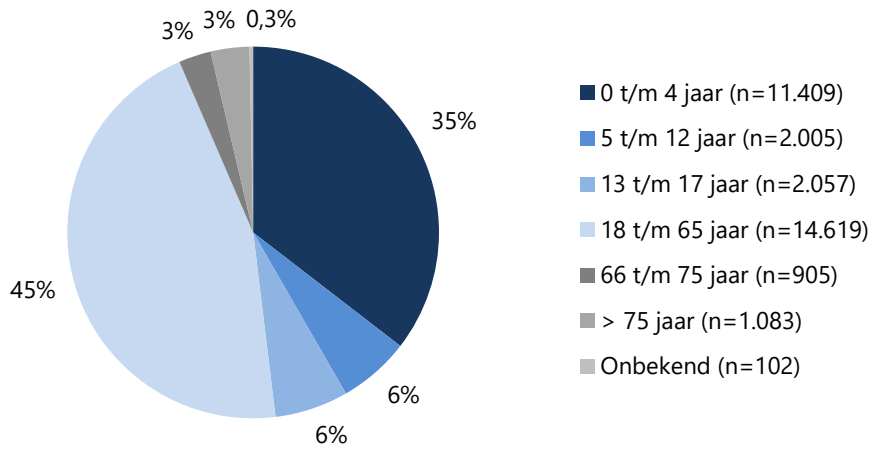
2.1 Overzicht telefonisch gemelde blootstellingen

De belangrijkste feiten op een rij

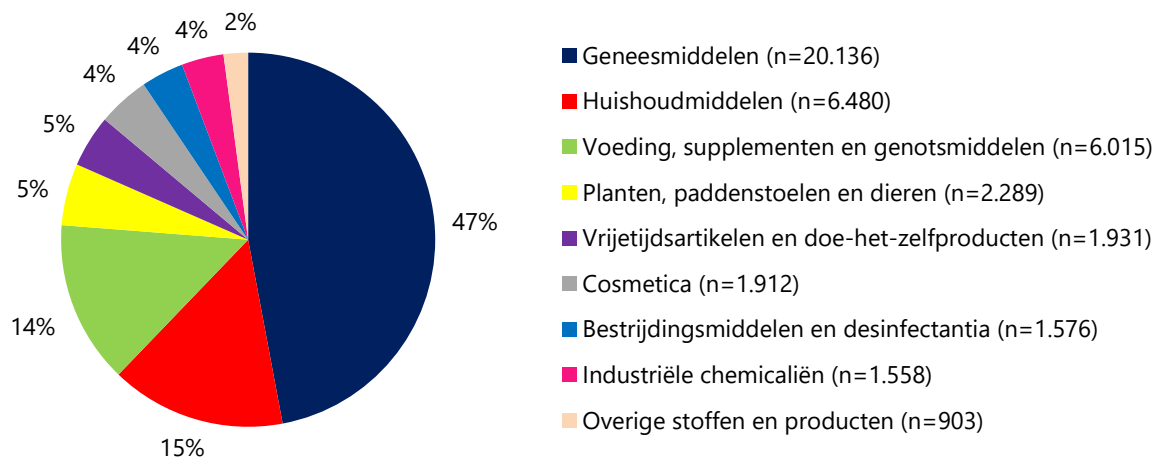
- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 32.180 mensen met in totaal 42.800 blootstellingen aan potentieel toxische stoffen.
- Vrouwen vormden het grootste deel van de patiënten (50%); 42% van de patiënten was man en bij 8% van de patiënten was het geslacht onbekend.
- De meeste blootstellingen kwamen voor bij volwassenen van 18 tot en met 65 jaar (45%) en kinderen van 0 tot en met 4 jaar (35%).
- Blootstelling aan geneesmiddelen kwam het meest voor (47%), gevolgd door huishoudmiddelen (15%) en voeding, supplementen en genotsmiddelen (14%).
- De meeste (potentiële) intoxicaties ontstonden door inname van stoffen via de mond, oftewel ingestie (83%).
- Triage in samenspraak met het NVIC resulteerde bij jonge kinderen meestal in een afwachtend beleid (thuis). Bij personen vanaf 13 jaar werd ook vaak nader onderzoek door een (huis)arts of observatie en behandeling in het ziekenhuis geadviseerd.

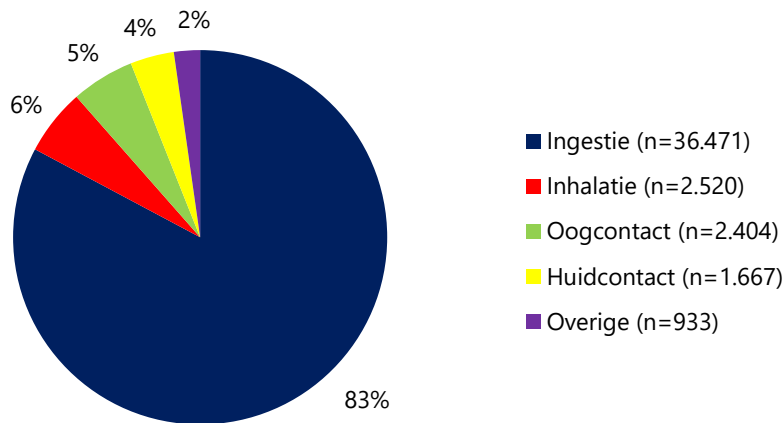
Figuur 2.1 Geslachtsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen (N=32.180 patiënten).

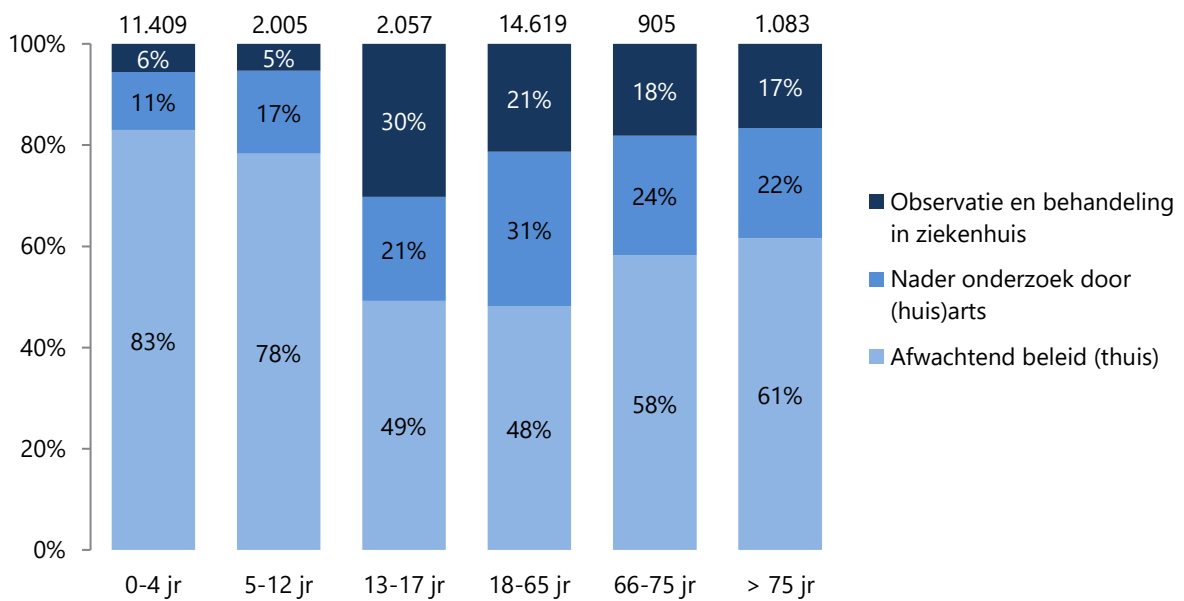
Figuur 2.2 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen (N=32.180 patiënten).

Figuur 2.3 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen over de verschillende productcategorieën (N=42.800 blootstellingen).

Figuur 2.4 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen over de verschillende blootstellingsroutes (N=44.055 blootstellingen per route).

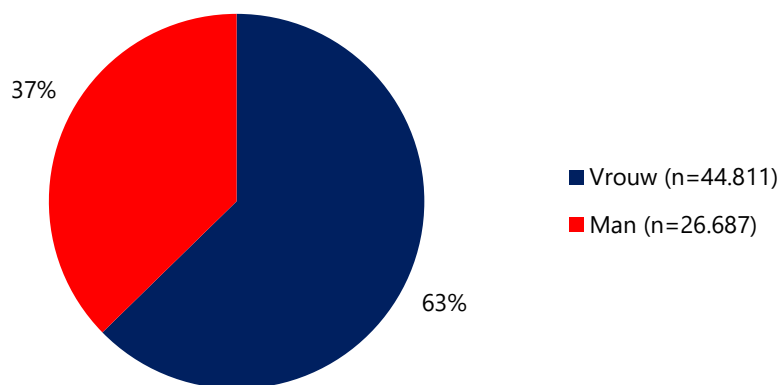
Figuur 2.5 Behandeladvies bij de telefonisch gemelde blootstellingen (N=32.078 patiënten; 102 patiënten met onbekende leeftijd zijn buiten beschouwing gelaten. Boven de kolommen staan de totalen per categorie).

2.2 Overzicht raadplegingen via www.vergiftigingen.info

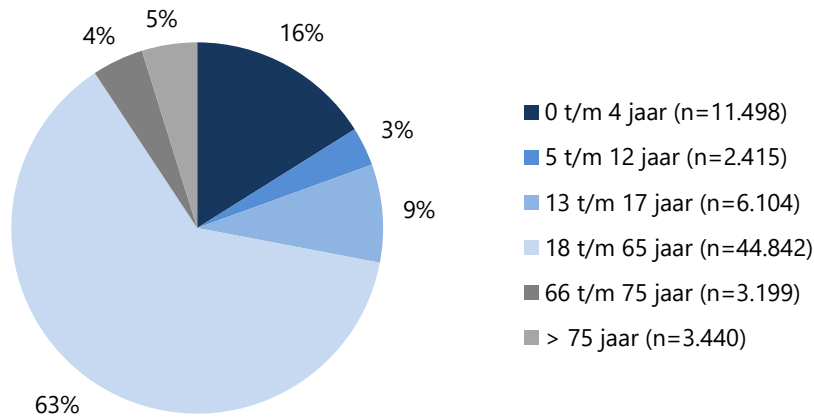
In deze en volgende paragrafen worden alleen die risicoanalyses en monografieraadplegingen via www.vergiftigingen.info beschreven, waarbij de gebruiker aangaf een daadwerkelijke casus met een patiënt te hebben.

De belangrijkste feiten op een rij

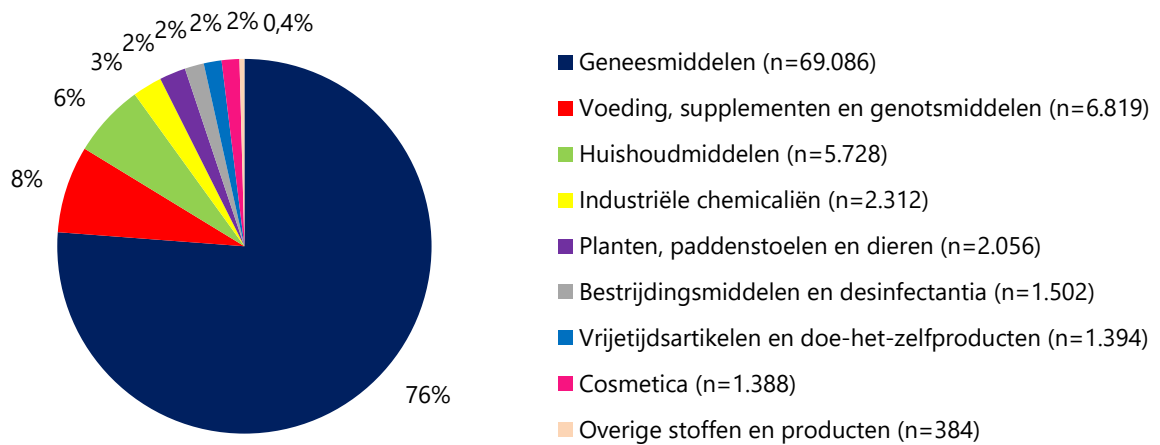
- Via de website www.vergiftigingen.info werden 71.498 risicoanalyses voor patiënten uitgevoerd, van in totaal 90.669 blootstellingen.
- Bij de risicoanalyses was 63% van de patiënten vrouw en 37% man.
- De meeste risicoanalyses werden uitgevoerd voor patiënten van 18 tot en met 65 jaar (63%).
- De categorie met de meeste risicoanalyses waren de geneesmiddelen (76%), op ruime afstand gevolgd door voeding, supplementen en genotsmiddelen (8%) en huishoudmiddelen (6%).
- De meeste risicoanalyses werden uitgevoerd voor inname van stoffen via de mond, oftewel ingestie (93%).
- De stofmonografie die het vaakst rechtstreeks werd geraadpleegd (zonder uitvoering van een risicoanalyse) was die over paracetamol (677 raadplegingen).

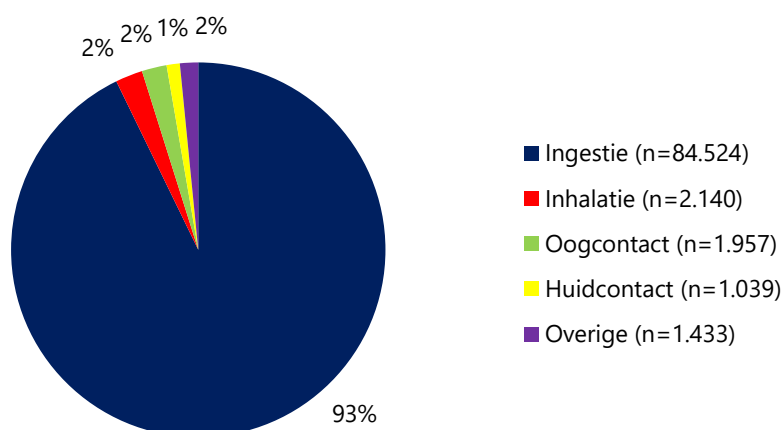
Figuur 2.6 Geslachtsverdeling van de patiënten bij de risicoanalyses uitgevoerd via www.vergiftigingen.info (N=71.498 patiënten).

Figuur 2.7 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de risicoanalyses uitgevoerd via www.vergiftigingen.info (N=71.498 patiënten).

Figuur 2.8 Verdeling van de blootstellingen geanalyseerd via www.vergiftigingen.info over de verschillende productcategorieën (N=90.669 blootstellingen).

Figuur 2.9 Verdeling van de blootstellingen bij de risicoanalyses via www.vergiftigingen.info over de verschillende blootstellingsroutes (N=91.093 blootstellingen per route).

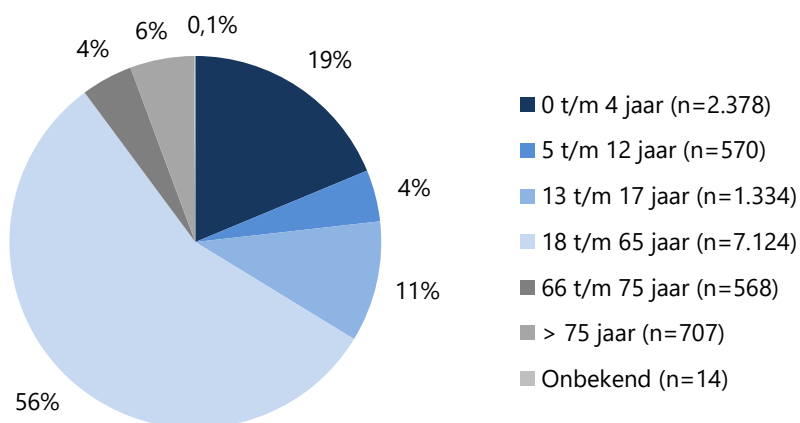
Tabel 2.1 De tien stofmonografieën met het hoogste aantal rechtstreekse raadplegingen van de humane informatie via www.vergiftigingen.info.

Stofmonografie	2023
1 Paracetamol	677
2 Quetiapine	323
3 Lithium	274
4 Natriumhypochloriet	207
5 Ethanol	182
6 Methylfenidaat	178
7 Ibuprofen	164
8 Olanzapine	136
9 Pregabaline	131
10 Detergentia in schoonmaakmiddelen en overige huishoudelijke producten	130

2.3 Geneesmiddelen

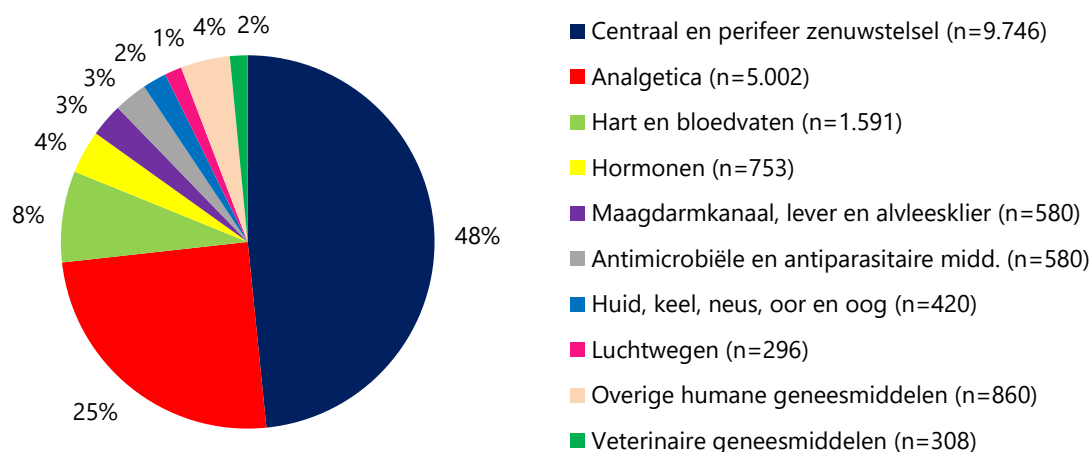
De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 12.695 mensen met in totaal 20.136 blootstellingen aan geneesmiddelen.
- De meeste blootstellingen aan geneesmiddelen kwamen voor bij volwassenen van 18 tot en met 65 jaar (56%).
- Middelen die werkzaam zijn op het centraal en perifeer zenuwstelsel veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (48%), gevolgd door de analgetica (25%).
- Het humane geneesmiddel met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen en tevens de meeste risicoanalyses uitgevoerd via www.vergiftigingen.info was paracetamol (respectievelijk 2.648 blootstellingen en 7.848 risicoanalyses).

Figuur 2.10 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan geneesmiddelen (N=12.695 patiënten).

Figuur 2.11 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan geneesmiddelen over de verschillende geneesmiddelen categorieën (N=20.136 blootstellingen).

Tabel 2.2 De tien humane geneesmiddelen met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Paracetamol	2.648	2.928	2.703
2 Ibuprofen	1.079	1.075	1.088
3 Lorazepam	966	955	968
4 Quetiapine	955	1.022	1.081
5 Oxazepam	806	869	925
6 Methylfenidaat	454	451	449
7 Diazepam	447	436	436
8 Temazepam	446	555	527
9 Olanzapine	317	324	285
10 Oxycodon	315	301	303

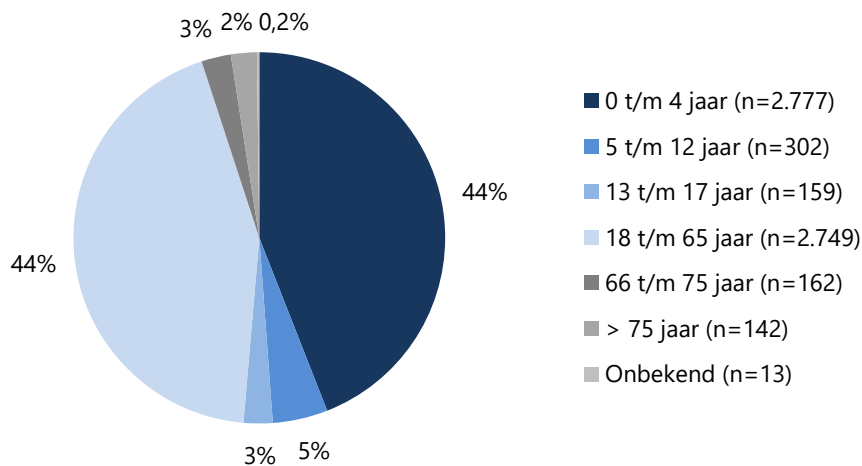
Tabel 2.3 De tien humane geneesmiddelen met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Middel	2023
1 Paracetamol	7.848
2 Quetiapine	4.229
3 Lorazepam	3.443
4 Ibuprofen	3.242
5 Oxazepam	2.773
6 Methylfenidaat	1.897
7 Diazepam	1.689
8 Olanzapine	1.555
9 Temazepam	1.506
10 Citalopram	1.411

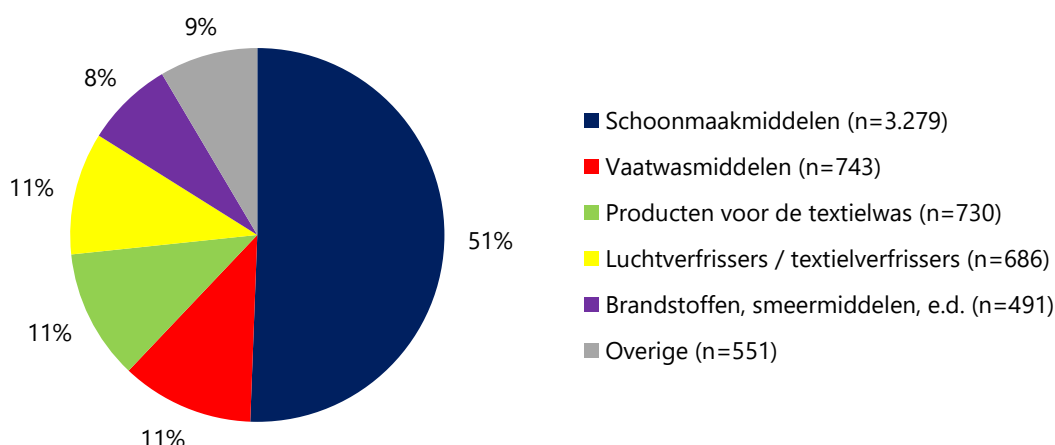
2.4 Huishoudmiddelen

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 6.304 mensen met in totaal 6.480 blootstellingen aan huishoudmiddelen.
- De meeste blootstellingen aan huishoudmiddelen kwamen voor bij kinderen van 0 tot en met 4 jaar (44%) en volwassenen van 18 tot en met 65 jaar (44%).
- Schoonmaakmiddelen veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (51%).
- Het huishoudmiddel met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen en tevens de meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info was chloorbleekmiddel (respectievelijk 789 blootstellingen en 1.057 risicoanalyses).

Figuur 2.12 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan huishoudmiddelen (N=6.304 patiënten).

Figuur 2.13 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan huishoudmiddelen over de verschillende productgroepen (N=6.480 blootstellingen).

Tabel 2.4 De tien huishoudmiddelen met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Chloorbleekmiddelen	789	845	857
2 Textielwasmiddelen	455	502	562
3 Vaatwasmachinemiddelen	435	430	435
4 Ontkalkers/reinigers voor waterkokers, koffiezetters, etc.	393	337	416
5 Essentiële olie/geconcentreerde geuroolie	313	286	265
6 Schoonmaakazijn	289	205	311
7 Allesreinigers	275	286	306
8 Sanitairreinigers	261	235	257
9 Handafwasmiddelen	229	188	223
10 Ontstoppers	228	182	219

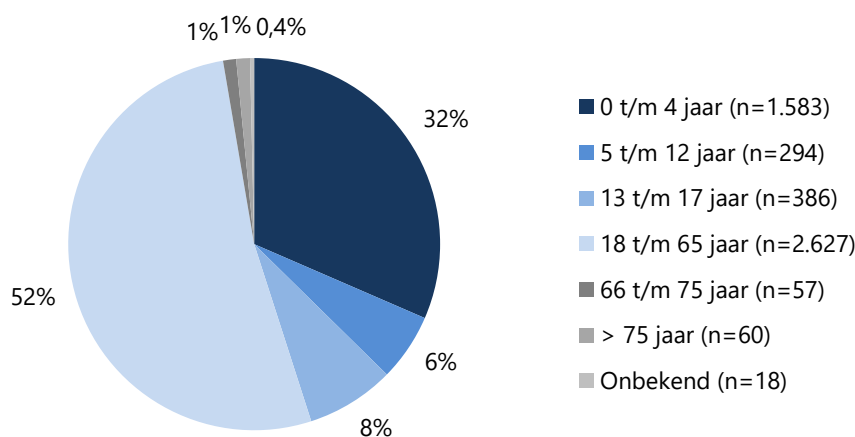
Tabel 2.5 De tien huishoudmiddelen met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Middel	2023
1 Chloorbleekmiddelen	1057
2 Textielwasmiddelen	469
3 Sanitairreinigers	374
4 Vaatwasmachinemiddelen	347
5 Allesreinigers	332
6 Essentiële olie/geconcentreerde geuroolie	323
7 Schoonmaakazijn	278
8 Handafwasmiddelen	276
9 Ontstoppers	246
10 Antivries/ontdooier/koelvlloeistoffen	235

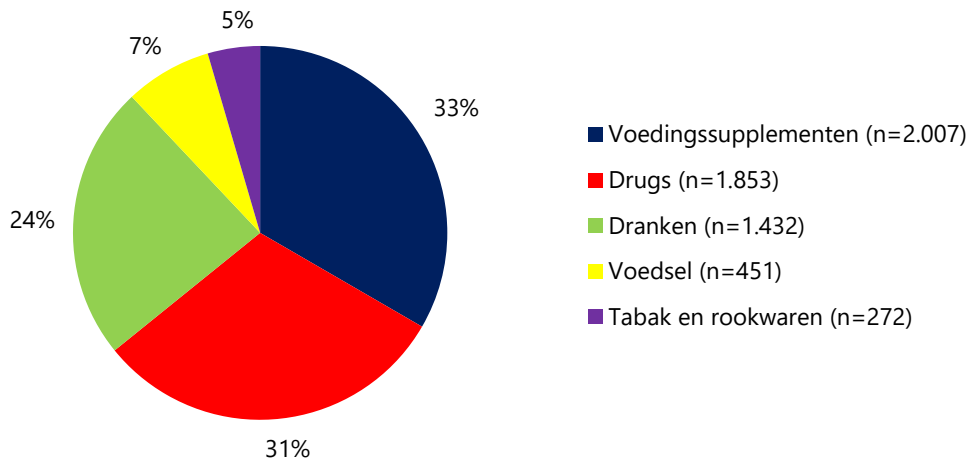
2.5 Voeding, supplementen en genotsmiddelen

De belangrijkste feiten op een rij

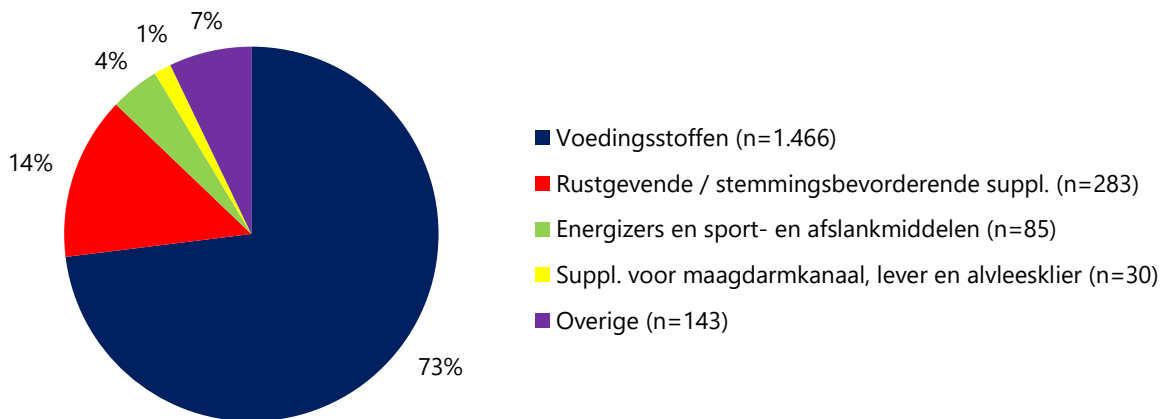
- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 5.025 mensen met in totaal 6.015 blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen.
- De meeste blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen kwamen voor bij volwassenen van 18 tot en met 65 jaar (52%).
- Voedingssupplementen veroorzaakten in deze categorie de meeste (potentiële) intoxicaties (33%). 73% van deze meldingen betrof voedingsstoffen, waarbij overmatige inname van vitamine D monopreparaten het vaakst voorkwam (739 blootstellingen). Voor vitamine D monopreparaten werden tevens de meeste risicoanalyses uitgevoerd via www.vergiftigingen.info (810 risicoanalyses).
- Drugs waren betrokken bij 31% van de blootstellingen. Blootstelling aan cannabisproducten kwam het vaakst voor (313 blootstellingen). De meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info werden uitgevoerd voor MDMA (568 risicoanalyses).
- Het NVIC werd geraadpleegd over 634 blootstellingen aan nieuwe psychoactieve stoffen (NPS). De meeste meldingen gingen over 3-methylmethcathinon (3-MMC; 202 blootstellingen).

Figuur 2.14 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen (N=5.025 patiënten).

Figuur 2.15 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen over de verschillende productgroepen (N=6.015 blootstellingen).

Figuur 2.16 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan voedingssupplementen over de verschillende typen voedingssupplementen (N=2.007 blootstellingen).

Tabel 2.6 De vijf voedingsstoffen met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Vitamine D monopreparaten	739	794	974
2 Preparaten met meerdere vitamines en/of mineralen	517	483	553
3 Vitamine B11 monopreparaten	42	39	36
4 Vitamine B12 monopreparaten	41	42	25
5 Magnesium monopreparaten	28	30	22

Tabel 2.7 De vijf voedingsstoffen met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Middel	2023
1 Vitamine D monopreparaten	810
2 Preparaten met meerdere vitamines en/of mineralen	394
3 Vitamine B12 monopreparaten	93
4 Magnesium monopreparaten	71
5 Vitamine B11 monopreparaten	64

Tabel 2.8 De tien drugs met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Cannabisproducten	313	296	246
2 Cocaïne	205	190	181
3 3-Methylmethcathinon (3-MMC)	202	118	158
4 MDMA	177	211	172
5 Amfetamine	106	115	91
6 Ketamine	97	79	76
7 Bromazolam	88	44	14
8 GHB / GBL	62	89	82
9 4-Methylmethcathinon (4-MMC, Mefedron)	36	42	25
10 Pyrazolam	34	35	7

Tabel 2.9 De tien drugs met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Middel	2023
1 MDMA	568
2 Cocaïne	476
3 Cannabisproducten	280
4 Ketamine	245
5 Amfetamine	236
6 GHB / GBL	231
7 Fencyclidine	82
8 LSD	71
9 Methamfetamine	67
10 Paddo's / psilocybine	63

Tabel 2.10 Aantal telefonisch gemelde blootstellingen aan nieuwe psychoactieve stoffen (NPS)

	2023	2022	2021
Synthetische cathinonen	301	223	205
3-Methylmethcathinon (3-MMC)	202	118	158
4-Methylmethcathinon (4-MMC, Mefedron)	36	42	25
3-Chloormethcathinon (3-CMC)	15	20	5
Alfa-pyrrolidinopentiofenon (Alfa-PVP, "Flakka")	9	2	3
N-ethyl-pentedron (NEP)	8	3	-
2-Methylmethcathinon (2-MMC)	6	6	-
Eutylon (ED-DB)	6	2	-
3,4-Methyleendioxy-alfa-pyrrolidinohexiofenon (MDPHP)	6	-	-
Alfa-pyrrolidinoisohexiofenon (Alfa-PiHP)	5	13	1
Alfa-pyrrolidinohexiofenon (Alfa-PHP)	1	8	6
3-Methylethcathinon (3-MEC)	1	-	2
4-Chloormethcathinon (4-CMC)	1	-	1
3-Fluormethcathinon (3-FMC)	1	-	-
Bufedron (MABP)	1	-	-
Ethylone (MDEC)	1	-	-
Methylone	1	-	-
MPA (methiopropamine)	1	-	-
3-MMC of 4-MMC (twijfel)	-	3	1
3-CMC of 4-CMC (twijfel)	-	2	-
4-Methyl-alfa-pyrrolidinohexiofenon (MPHP)	-	1	-
5-Methylmethiopropamine (5-MMPA, "mefedreen")	-	1	-
Alfa-pyrrolidinocyclohexylfenon (Alfa-PCYP)	-	1	-
Blue Lust (bevat mogelijk 3-MMC)	-	1	-
N-ethylhexedron (Hexen)	-	-	3
Onbekende synthetische cathinon	-	1	-
Designer- en niet-geregistreerde benzodiazepinen	226	195	168
Bromazolam	88	44	14
Pyrazolam	34	35	7
Flubromazepam	24	31	5
Flunitrazolam	20	26	22
Norflurazepam	19	18	10
Flubromazolam	8	12	3
Flubrotizolam (FANAX)	6	5	2
Broomnordiazepam	6	3	-
Etizolam	4	5	33
Deschlooretizolam	4	3	4
Gidazepam (hidazepam, hydazepam)	3	5	-
Clonazolam	3	-	34
Flualprazolam	1	-	24
Difludiazepam	1	-	-
Fenazepam	1	-	-
Metizolam	1	-	-
Fluetizolam	-	4	-
Diclazepam	-	1	7
Flutazolam	-	1	-

Norflunitrazepam	-	1	-
Onbekende designer- of niet-geregistreerde benzodiazepine	3	1	3
Synthetische fenethylaminen	55	71	61
4-Broom-2,5-dimethoxyfenethylamine (2C-B)	23	22	27
2-Fluormethamfetamine (2-FMA)	6	13	3
4-Fluormethylfenidaat (4-FMPH)	5	4	4
4-Fluormethamfetamine (4-FMA)	3	8	1
5-(2-Methylaminopropyl)benzofuraan (5-MAPB)	3	6	2
4-Fluoramfetamine (4-FA/4-FMP)	3	1	4
5/6-(2-Aminopropyl)benzofuraan (5/6-APB, "Benzofury")	2	7	5
3-Fluoramfetamine (3-FA)	2	2	2
Para-methoxy(meth)amfetamine (PM(M)A)	1	1	1
3,4-Methyleendioxyamfetamine (MDA)	1	1	-
3-Fluormethamfetamine (3-FMA)	1	1	-
3-Methylmethamfetamine (3-MMA)	1	-	1
4-Ethyl-2,5-dimethoxyfenethylamine (2C-E)	1	-	-
4-Fluorethamfetamine (4-FEA)	1	-	-
Methyleendioxyethamfetamine (MDEA)	1	-	-
Threo-4-methylmethylfenidaat (4-MeTMP)	1	-	-
2-Fluoramfetamine (2-FA)	-	1	4
2,5-Dimethoxy-4-chlooramfetamine (DOC)	-	1	1
3,4-Methyleendioxy-N-methylfentermine (MDMP)	-	1	-
4-Methylmethamfetamine (4-MMA)	-	1	-
Ethylfenidaat	-	1	-
8-Broom-2,3,6,7-benzo-dihydro-difuraan-ethylamine (2C-B-Fly)	-	-	2
2,5-Dimethoxy-4-propylfenethylamine (2C-P)	-	-	1
2-Fluorethamfetamine (2-FEA)	-	-	1
4-Chloor-2,5-dimethoxyfenethylamine (2C-C)	-	-	1
6-(2-Aminopropyl)-5-methoxy-2-methyl-2,3-dihydrobenzofuraan (F-2)	-	-	1
Arylcyclohexylaminen	24	22	17
Eticyclidone (O-PCE)	10	3	1
2-Fluordeschloorketamine (2-FDCK)	7	7	4
3-Hydroxyfencyclidine (3-HO-PCP)	3	-	3
3-Methoxyfencyclidine (3-MeO-PCP)	1	3	6
Deoxymethoxetamine (DMXE)	1	3	-
3-CL-PCP	1	-	-
Fluorexetamine	1	-	-
Deschloorketamine (DCK)	-	5	1
3-Methoxyeticyclidine (3-MeO-PCE)	-	1	1
Methoxetamine (MXE)	-	-	1
Nieuwe synthetische opioïden	7	22	10
O-desmethyltramadol (O-DSMT)	6	21	10
2-methyl-AP-237	1	-	-
Desomorfine ("krokodil")	-	1	-
Synthetische tryptaminen	7	14	10
N,N-dimethyltryptamine (DMT)	3	2	-
5-Methoxy-N,N-dimethyltryptamine (5-MeO-DMT)	2	3	-
1-Propionyl-lyserginezuurdi-ethylamide (1p-LSD)	1	3	4
4-Hydroxy-N-methyl-N-ethyltryptamine (4-HO-MET, metocine)	1	2	3

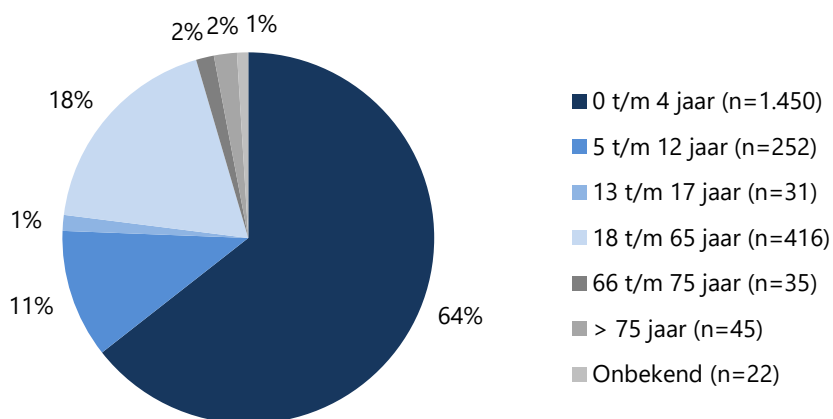
4-Acetoxy-N,N-diethyltryptamine (4-AcO-DET)	-	1	-
4-Acetoxy-N-ethyl-N-methyltryptamine (4-AcO-MET)	-	1	-
4-Hydroxy-N-methyl-N-isopropyltryptamine (4-HO-MiPT)	-	1	-
5-Methoxy-N-methyl-N-isopropyltryptamine (5-MeO-MiPT)	-	1	-
Alfa-methyltryptamine (AMT)	-	-	2
N,N-Diallyl-5-methoxytryptamine (5-MeO-DALT)	-	-	1
Synthetische cannabinoïden	9	2	5
JWH-210	1	2	-
4F-ADB	1	-	-
ADB-BUTINACA	1	-	-
Spice	1	-	-
6-CL-ABD-A	-	-	1
Onbekende synthetische cannabinoïde	5	-	4
Overig	5	6	9
3-Fluorfenmetrazine (3-FPM)	3	1	1
Methoxyfenidine (MXP)	1	-	1
Feliz X (bevat mogelijk 3-MMC en 2C-D)	1	-	-
Alegria forest fruits*	-	2	4
2-Fluorfenmetrazine (2-FPM)	-	1	-
Alegria ocean magic*	-	1	-
Pink Star pellets (bevat mogelijk 5-MAPB, 2-FMA, 5-MeO-MiPT)	-	1	-
3-MMO-TCE	-	-	1
Dicloqualon (SL-164)	-	-	1
Pagoclone	-	-	1
Totaal	634	556	485

* Alegria forest fruits en Alegria ocean magic bevatten vermoedelijk een combinatie van verschillende NPS. In 2022 ging het mogelijk om 3-CMC, 6-APB, 2-FA en 4-HO-MET in Alegria forest fruits en 3-CMC, 6-APB, 2-FA en 2C-B-Fly in Alegria ocean magic. In 2021 bevatten beide producten vermoedelijk 3-MMC en 4-CMC in plaats van 3-CMC.

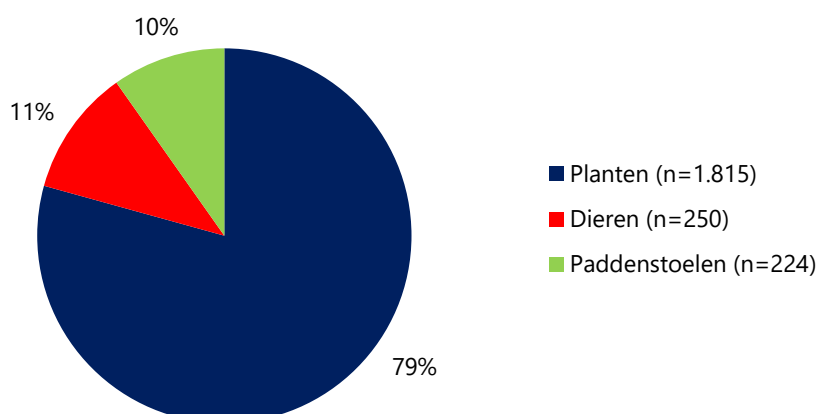
2.6 Planten, paddenstoelen en dieren

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 2.251 mensen met in totaal 2.289 blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren.
- De meeste blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren kwamen voor bij kinderen van 0 tot en met 4 jaar (64%).
- Planten veroorzaakten in deze categorie de meeste (potentiële) intoxicaties (79%) waarbij blootstelling aan taxussoorten het vaakst werd gerapporteerd (105 blootstellingen). Voor taxussoorten werden tevens de meeste risicoanalyses uitgevoerd via www.vergiftigingen.info (143 risicoanalyses).
- De (mogelijk giftige) dieren waarover de meeste vragen werden gesteld, waren slakken (40 blootstellingen). In Nederland komen van nature geen, op het land levende, giftige slakkensoorten voor.

Figuur 2.17 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren (N=2.251 patiënten).

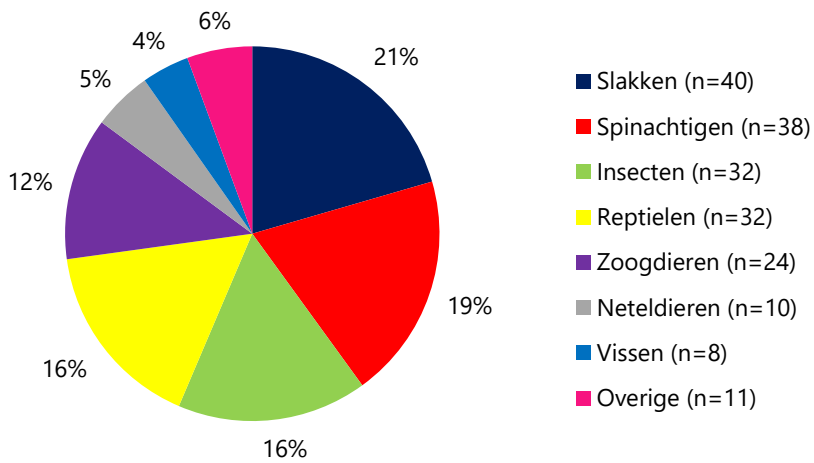
Figuur 2.18 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren over de verschillende categorieën (N=2.289 blootstellingen).

Tabel 2.11 De tien planten(geslachten) met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Planten(geslacht)	2023	2022	2021
1 <i>Taxus</i> spp. (taxussoorten)	105	75	102
2 <i>Monstera</i> spp. (monstera-soorten)	93	87	58
3 <i>Solanum</i> spp. (nachtschadesoorten)	89	52	44
4 <i>Euphorbia</i> spp. (wolfsmelksoorten)	68	95	61
5 <i>Alocasia</i> spp. (alocasiasoorten)	67	84	77
6 <i>Prunus</i> spp. (prunussoorten)	55	49	32
7 <i>Arum</i> spp. (aronskelksoorten)	53	47	35
8 <i>Zamioculcas</i> spp. (zamioculcassoorten)	45	49	39
9 <i>Ligustrum</i> spp. (ligustersoorten)	44	52	52
10 <i>Crassula</i> spp. (crassulasoorten)	41	35	36

Tabel 2.12 De tien planten(geslachten) met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Planten(geslacht)	2023
1 <i>Taxus</i> spp. (taxussoorten)	143
2 <i>Solanum</i> spp. (nachtschadesoorten)	80
3 <i>Euphorbia</i> spp. (wolfsmelksoorten)	76
4 <i>Monstera</i> spp. (monstera-soorten)	67
5 <i>Ficus</i> spp. (ficussoorten)	67
6 <i>Nerium</i> spp. (oleandersoorten)	54
7 <i>Digitalis</i> spp. (vingerhoedskruidsoorten)	50
8 <i>Alocasia</i> spp. (alocasiasoorten)	45
9 <i>Ligustrum</i> spp. (ligustersoorten)	45
10 <i>Prunus</i> spp. (prunussoorten)	40

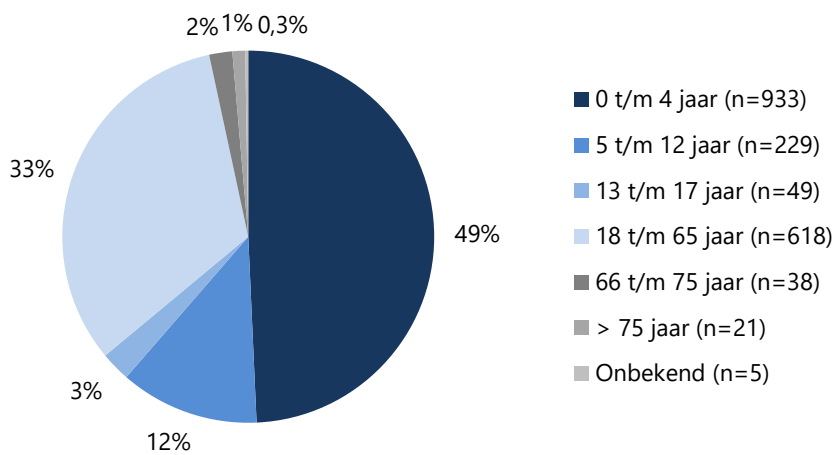

Figuur 2.19 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan (mogelijk giftige) dieren over de verschillende dierklassen en -stammen (N=195 blootstellingen, waaronder zowel steken, beten en krabben van een dier, als het opeten van (delen van) een dier). Daarnaast waren er 55 blootstellingen aan dierlijke uitwerpselen; deze zijn niet in de figuur opgenomen.

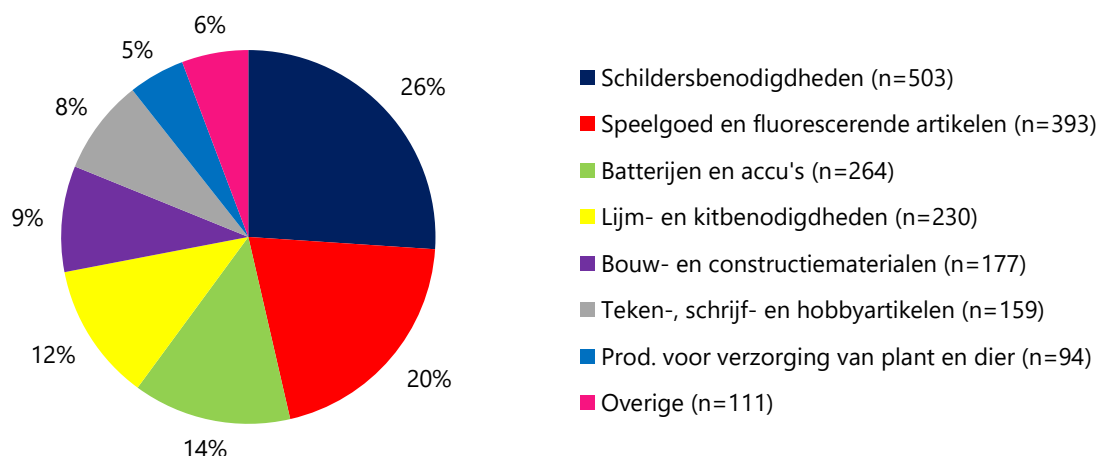
2.7 Vrijtijdsartikelen en doe-het-zelfproducten

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 1.893 mensen met in totaal 1.931 blootstellingen aan vrijtijdsartikelen en doe-het-zelfproducten.
- De meeste blootstellingen aan vrijtijdsartikelen en doe-het-zelfproducten kwamen voor bij kinderen van 0 tot en met 4 jaar (49%).
- Blootstelling aan schildersbenodigdheden kwam het vaakst voor (26%).
- De producten met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen en tevens de meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info waren batterijen en accu's (respectievelijk 264 blootstellingen en 239 risicoanalyses).

Figuur 2.20 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan vrijtijdsartikelen en doe-het-zelfproducten (N= 1.893 patiënten).

Figuur 2.21 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan vrijetijdsartikelen en doe-het-zelfproducten over de verschillende productgroepen (N=1.931 blootstellingen).

Tabel 2.13 De tien vrijetijdsartikelen en doe-het-zelfproducten met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Product/artikel	2023	2022	2021
1 Batterijen en accu's	264	259	209
2 Doe-het-zelf- en professionele verf en lak	155	116	176
3 Bellenblaasvloeistof	106	111	131
4 Terpentine	104	101	139
5 Fluorescerende staafjes	90	180	146
6 Hobbyverf/kunstschilderverf	88	92	110
7 Acrylaat-/cyanoacrylaatlijmen en -kitten	82	55	80
8 Stressbal/squishy	79	51	46
9 Pennen en stiften	55	45	52
10 Waterparels	37	19	13

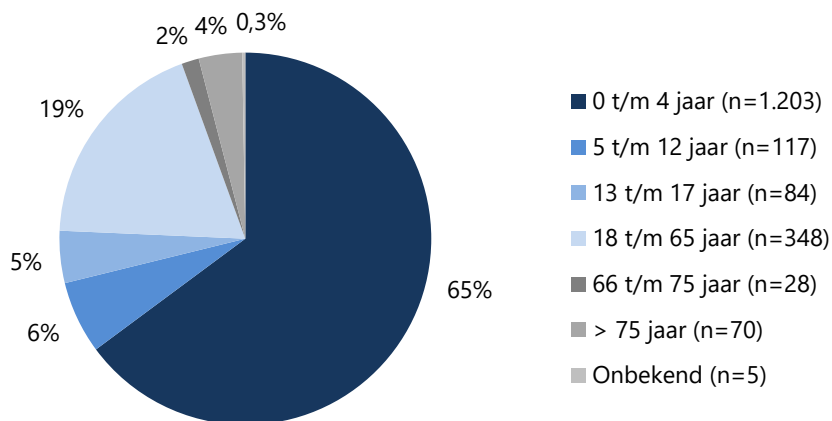
Tabel 2.14 De tien vrijetijdsartikelen en doe-het-zelfproducten met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Product/artikel	2023
1 Batterijen en accu's	239
2 Terpentine	188
3 Bellenblaasvloeistof	111
4 Hobbyverf/kunstschilderverf	81
5 Acrylaat-/cyanoacrylaatlijmen en -kitten	68
6 Doe-het-zelf- en professionele verf en lak	59
7 Fluorescerende staafjes	57
8 Pennen en stiften	53
9 Harslijmen en -kitten	46
10 Purschuim	39

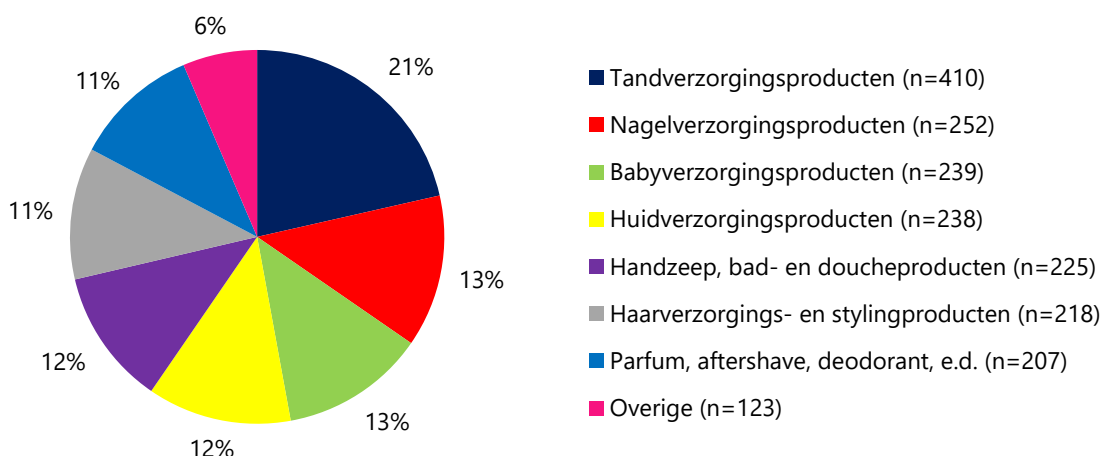
2.8 Cosmetica

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 1.855 mensen met in totaal 1.912 blootstellingen aan cosmetica.
- De meeste blootstellingen aan cosmetica kwamen voor bij kinderen van 0 tot en met 4 jaar (65%).
- Tandverzorgingsproducten veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (21%).
- Het cosmeticaproduct met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen en tevens de meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info was tandpasta (respectievelijk 301 blootstellingen en 288 risicoanalyses).

Figuur 2.22 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan cosmetica (N=1.855 patiënten).

Figuur 2.23 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan cosmetica over de verschillende productgroepen (N=1.912 blootstellingen).

Tabel 2.15 De tien cosmeticaproducten met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Product	2023	2022	2021
1 Tandpasta	301	267	285
2 Eau de toilette/parfum	144	107	133
3 Nagellakremover	140	150	165
4 (Hand)zeep	99	102	108
5 Haarlotion	98	95	142
6 Shampoo	96	121	135
7 Bad- en doucheschuim/-gel	94	72	98
8 Nagellak	73	80	87
9 Massage-/huidolie	56	68	74
10 Contactlensvloeistof	55	52	40

Tabel 2.16 De tien cosmeticaproducten met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

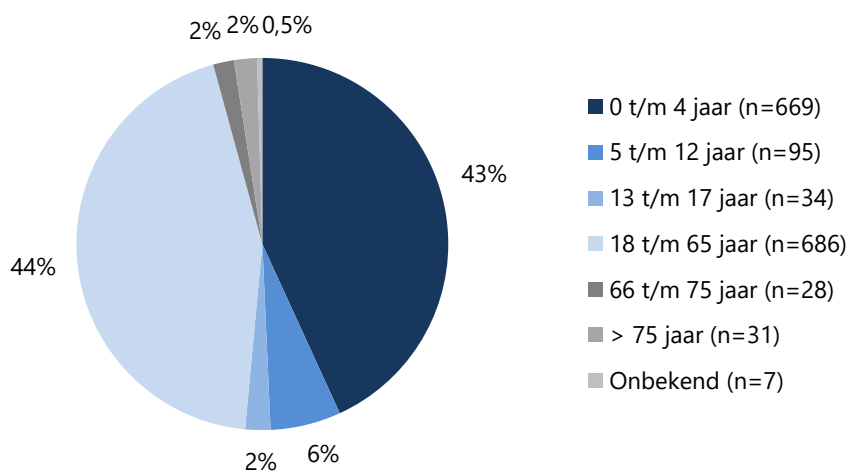
Product	2023
1 Tandpasta	288
2 Nagellakremover	132
3 Eau de toilette/parfum	120
4 Shampoo	120
5 (Hand)zeep	104
6 Haarlotion	95
7 Mondwater	69
8 Kunstgebitreinigingsmiddel	60
9 Contactlensvloeistof	57
10 Bad- en doucheschuim/-gel	56

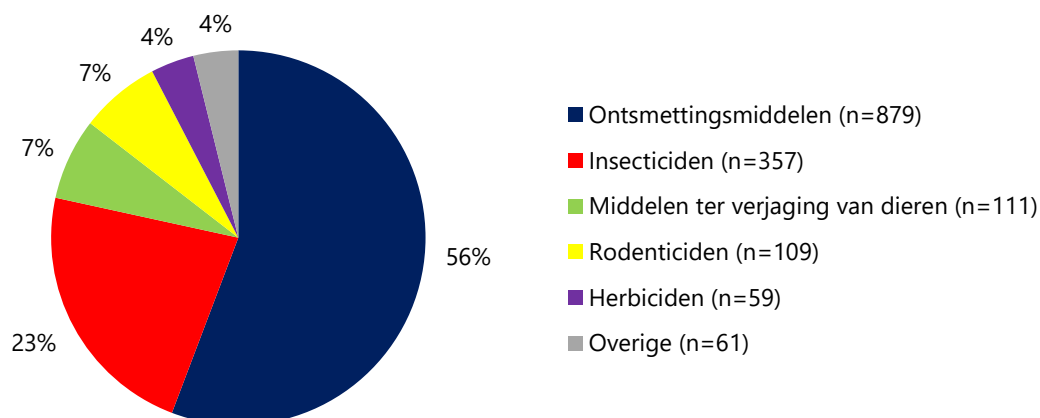
2.9 Bestrijdingsmiddelen en desinfectantia

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 1.550 mensen met in totaal 1.576 blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia.
- De meeste blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia kwamen voor bij volwassenen van 18 tot en met 65 jaar (44%) en kinderen van 0 tot en met 4 jaar (43%).
- Ontsmettingsmiddelen veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (56%).
- De middelen met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen waren de oppervlakte-ontsmettingsmiddelen (211 blootstellingen). De meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info werden uitgevoerd voor handdesinfectiemiddelen (217 risicoanalyses).

Figuur 2.24 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia (N=1.550 patiënten).

Figuur 2.25 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia over de verschillende productgroepen (N=1.576 blootstellingen).

Tabel 2.17 De tien bestrijdingsmiddelen en desinfectantia met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Middel/product	2023	2022	2021
1 Oppervlakte-ontsmettingsmiddelen	211	241	235
2 Handdesinfectiemiddelen	210	288	531
3 Schimmelverwijderaars	203	146	156
4 Non-cyanopyrethroiden bevattende insecticiden	156	127	135
5 Ontsmettingsmiddelen voor zwemwater	130	131	120
6 DEET-bevattende antimugmiddelen	61	53	41
7 Anticoagulantia bevattende rodenticiden	49	54	68
8 Cyanopyrethroiden bevattende insecticiden	48	44	52
9 Groene aanslag verwijderende middelen	42	39	34
10 Glyfosaat bevattende herbiciden	20	30	37

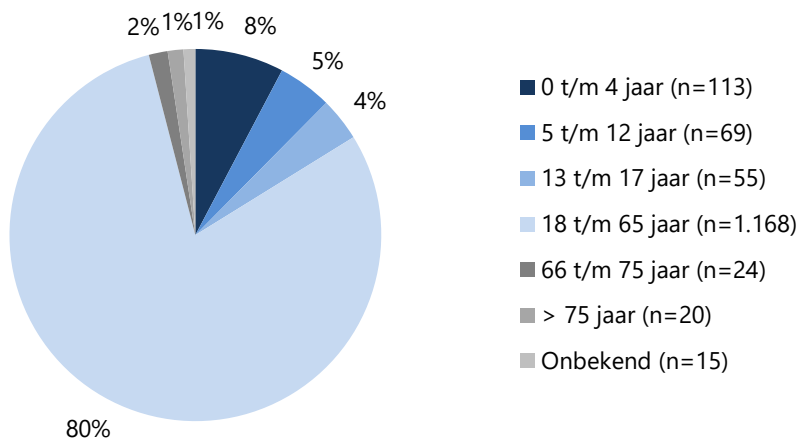
Tabel 2.18 De tien bestrijdingsmiddelen en desinfectantia met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Product	2023
1 Handdesinfectiemiddelen	217
2 Oppervlakte-ontsmettingsmiddelen	209
3 Anticoagulantia bevattende rodenticiden	178
4 Schimmelverwijderaars	156
5 Non-cyanopyrethroiden bevattende insecticiden	135
6 DEET-bevattende antimugmiddelen	113
7 Glyfosaat bevattende herbiciden	67
8 Cyanopyrethroiden bevattende insecticiden	64
9 Groene aanslag verwijderende middelen	45
10 Organische fosforverbindingen	31

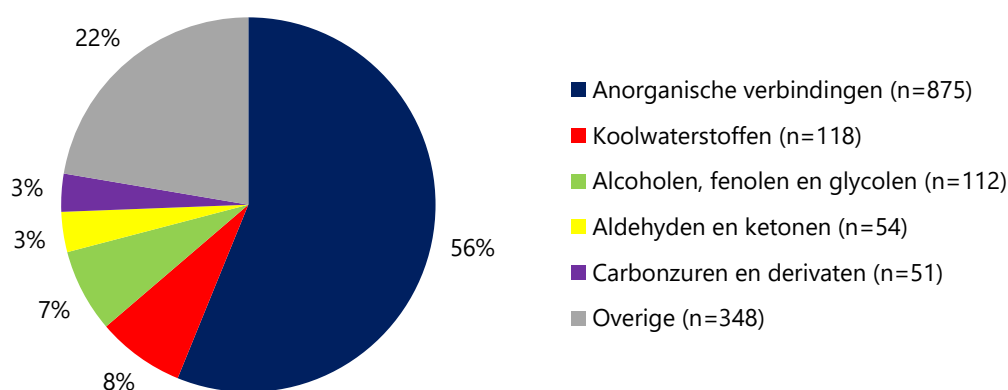
2.10 Industriële chemicaliën

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 1.464 mensen met in totaal 1.558 blootstellingen aan industriële chemicaliën.
- De meeste blootstellingen aan industriële chemicaliën kwamen voor bij volwassenen van 18 tot en met 65 jaar (80%).
- Anorganische verbindingen veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (56%). Hieronder vallen onder andere chloorgas, koolmonoxide en sterke zuren en basen.
- De stof/verbinding met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen was koolmonoxide (185 blootstellingen). De meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info werden uitgevoerd voor ethanol (173 risicoanalyses voor "ethanol (industrie)").

Figuur 2.26 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan industriële chemicaliën (N=1.464 patiënten).

Figuur 2.27 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan industriële chemicaliën over de verschillende chemische verbindingsgroepen (N=1.558 blootstellingen).

Tabel 2.19 De tien industriële chemicaliën met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Verbinding/product	2023	2022	2021
1 Koolmonoxide	185	94	106
2 Rook (bij brand)	114	100	69
3 Chloorgas	57	36	32
4 Zwavelzuur	53	53	61
5 Natriumhydroxide	51	56	39
6 Waterstofperoxide	43	60	50
7 Lood (metallisch)	43	25	20
8 Ethanol	38	32	29
9 Aceton	31	29	28
10 Waterstofsulfide	30	37	12

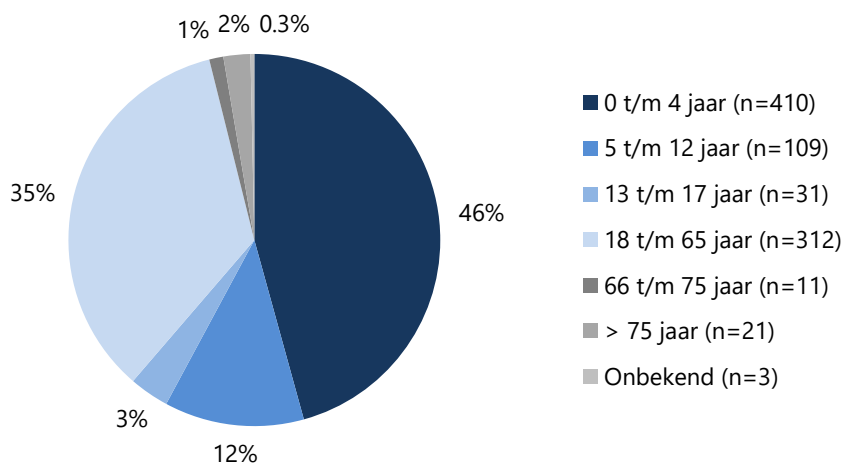
Tabel 2.20 De tien industriële chemicaliën met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

Verbinding/product	2023
1 Ethanol	173
2 Chloorgas	146
3 Ammoniak	136
4 Natriumhydroxide	118
5 Isopropylalcohol	102
6 Aceton	93
7 Zwavelzuur	83
8 Waterstofperoxide	67
9 Koolmonoxide	62
10 Ethyleenglycol	62

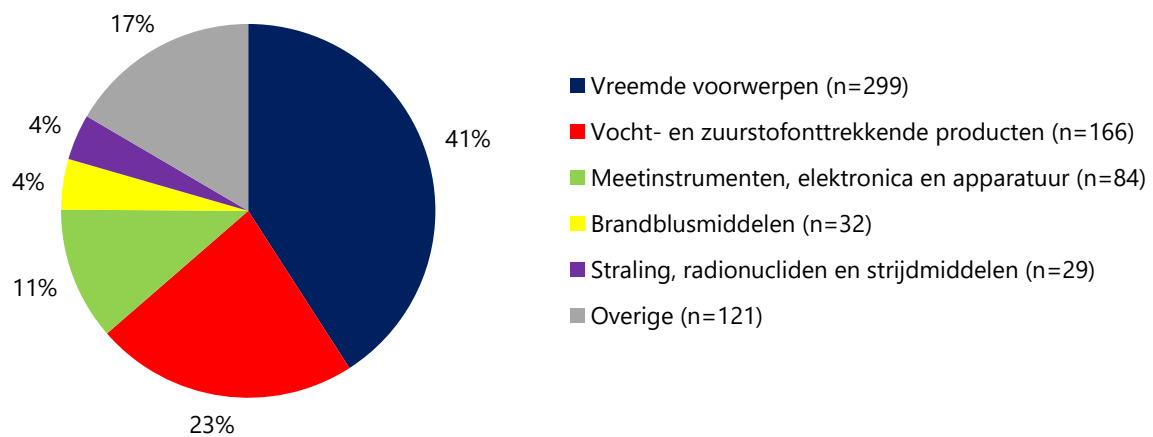
2.11 Overige stoffen en producten

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 897 mensen met in totaal 903 blootstellingen aan overige stoffen en producten.
- De meeste blootstellingen aan overige stoffen en producten kwamen voor bij kinderen van 0 tot en met 4 jaar (46%).
- Vreemde voorwerpen (niet toxisch) waren de producten waarmee mensen het vaakst in aanraking kwamen (41%).
- Silicagelkorrels vormden het product met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen en tevens de meeste risicoanalyses via www.vergiftigingen.info (respectievelijk 104 blootstellingen en 100 risicoanalyses).

Figuur 2.28 Leeftijdsverdeling van de patiënten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan overige stoffen en producten (N=897 patiënten).

Figuur 2.29 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen aan overige stoffen en producten over de verschillende productgroepen (N=731 blootstellingen). Daarnaast waren er 172 blootstellingen waarbij onbekend was waaraan de patiënt was blootgesteld; deze zijn niet in de figuur opgenomen. N.B. De productgroep "Straling, radionucliden en strijdmiddelen" omvat voornamelijk blootstellingen aan traangas.

Tabel 2.21 De tien overige stoffen en producten met het hoogste aantal telefonisch gemelde blootstellingen.

Stof/product	2023	2022	2021
1 Silicagelkorrels	104	112	149
2 Piepschuim	31	29	38
3 Kwik bevattende lampen	31*	11	6
4 Magneet	30	40	39
5 Niet-drinkbaar water	29	29	40
6 Kwik bevattende thermo-/barometer	27	33	28
7 Calciumchloride (vochtvretter)	26	21	27
8 Muntstuk	22	30	26
9 Luiers, maandverband, e.d.	21	23	24
10 Pepperspray/traangas	20	25	110**

*Dit relatief hoge aantal werd veroorzaakt door een casus waarbij 20 personen tegelijk waren blootgesteld aan kwik uit een kapotte lamp.

**Dit hoge aantal werd veroorzaakt door een casus waarbij meer dan 100 personen tegelijk waren blootgesteld aan pepperspray.

Tabel 2.22 De tien overige stoffen en producten met het hoogste aantal risicoanalyses voor een patiënt via www.vergiftigingen.info.

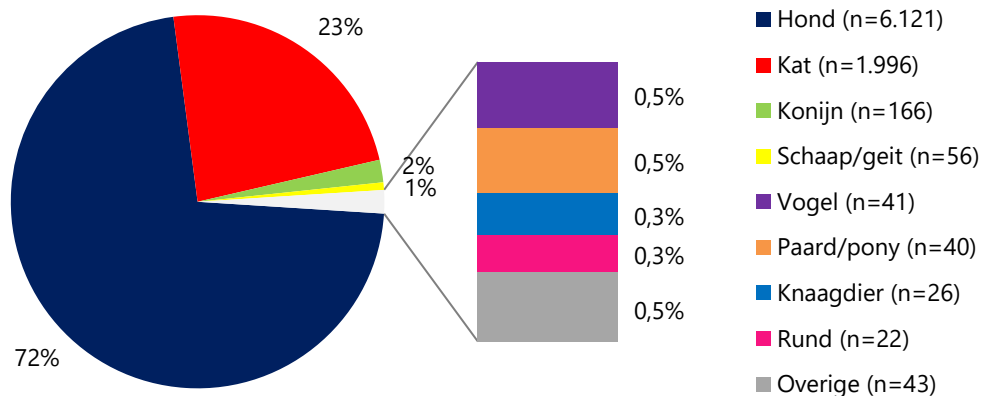
Verbinding/product	2023
1 Silicagelkorrels	100
2 Piepschuim	38
3 Muntstuk	34
4 Pepperspray/traangas	27
5 Magneet	22
6 Kwik bevattende thermo-/barometer	16
7 Glas	13
8 Niet-drankbaar water	11
9 Kwik bevattende lampen	10
10 Schuimrubber	9

3 Vergiftigingen bij dieren

3.1 Overzicht

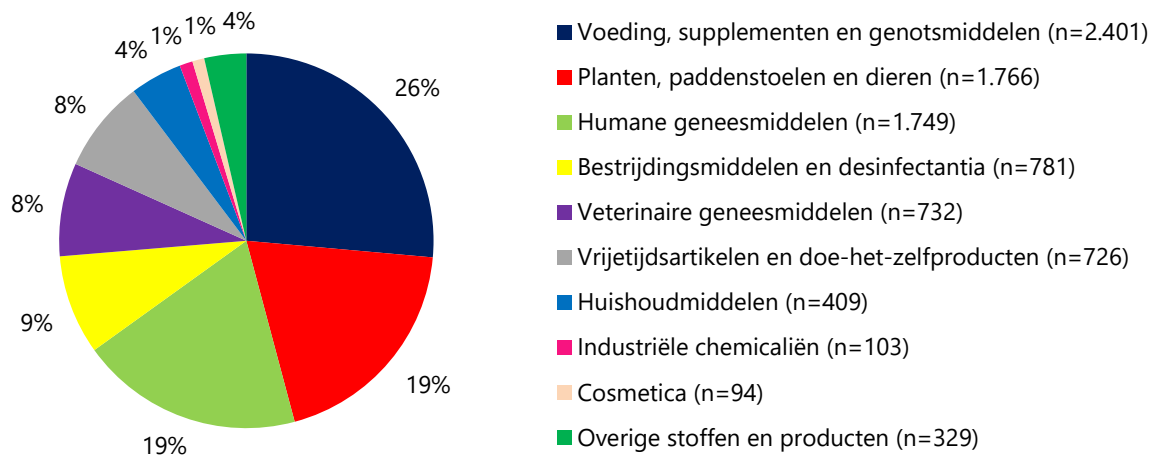
De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 8.511 dieren met in totaal 9.090 blootstellingen aan potentieel toxische stoffen.
- De meeste blootstellingen kwamen voor bij honden (72%) en katten (23%).
- Voeding, supplementen en genotsmiddelen veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (26%), gevolgd door planten, paddenstoelen en dieren (19%).
- Triage in samenspraak met het NVIC resulteerde bij 56% van de dieren in een afwachtend beleid (thuis), bij 32% werd nader onderzoek door een dierenarts aanbevolen en bij 11% werd observatie en behandeling in een dierenkliniek geadviseerd.
- Voor dieren kan via www.vergiftigingen.info alleen veterinaire informatie in de stofmonografieën worden geraadpleegd; er kunnen geen risicoanalyses worden uitgevoerd. De monografie over chocoladeproducten werd het vaakst ingezien voor veterinaire informatie (1.305 raadplegingen).

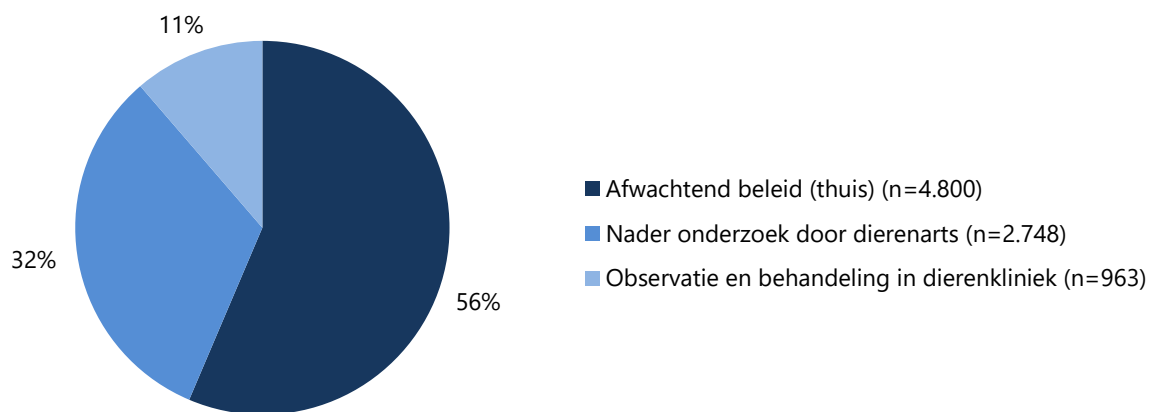

Figuur 3.1 Verdeling van de diersoorten bij de telefonisch gemelde blootstellingen (N=8.511 dieren).

Figuur 3.2 Verdeling van de telefonisch gemelde blootstellingen van dieren over de verschillende productcategorieën (N=9.090 blootstellingen).

Figuur 3.3 Behandeladvies bij de telefonisch gemelde blootstellingen (N=8.511 dieren).

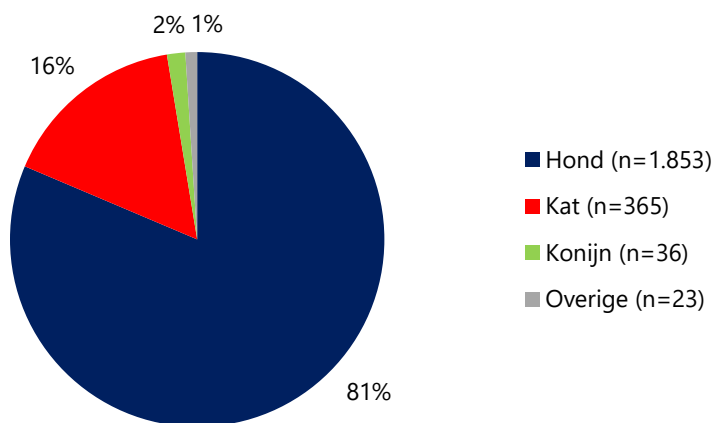
Tabel 3.1 De tien stofmonografieën met het hoogste aantal rechtstreekse raadplegingen van de veterinaire informatie via www.vergiftigingen.info.

Stofmonografie	2023
1 Chocoladeproducten	1.305
2 Planten, uit het geslacht Vitis (druivensoorten)	860
3 Langwerkende anticoagulantia	702
4 Planten, niet of nauwelijks toxisch voor mensen	540
5 Ibuprofen	488
6 Niet of nauwelijks toxische producten	423
7 Paracetamol	422
8 Planten, uit de Araceae familie (aronskelksoorten)	413
9 Planten, uit het geslacht Allium (uiensoorten)	407
10 Xylitol	386

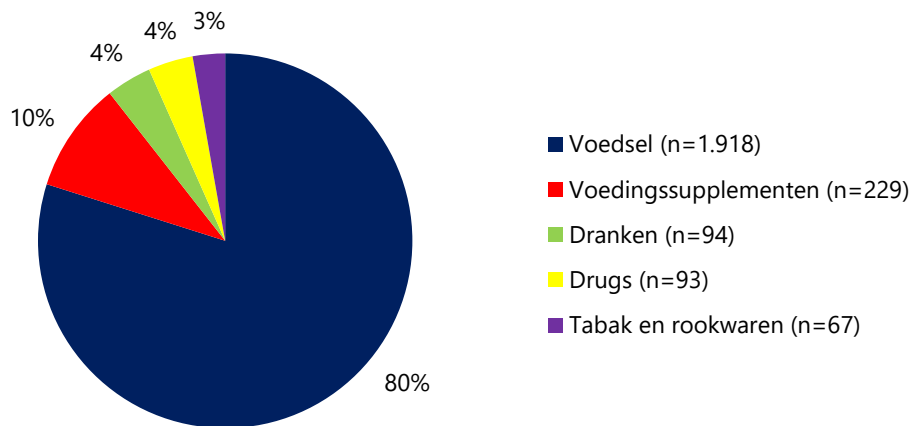
3.2 Voeding, supplementen en genotsmiddelen

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 2.277 dieren met in totaal 2.401 blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen.
- De meeste blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen kwamen voor bij honden (81%).
- Voedsel (voornamelijk voedsel bestemd voor mensen) veroorzaakte de meeste (potentiële) intoxicaties (80%). De voedingsmiddelen met het hoogste aantal meldingen waren chocolade en andere cacao-bevattende producten (566 blootstellingen).

Figuur 3.4 Verdeling van de diersoorten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen (N=2.277 dieren).

Figuur 3.5 Verdeling van de telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen aan voeding, supplementen en genotsmiddelen over de verschillende productgroepen (N=2.401 blootstellingen).

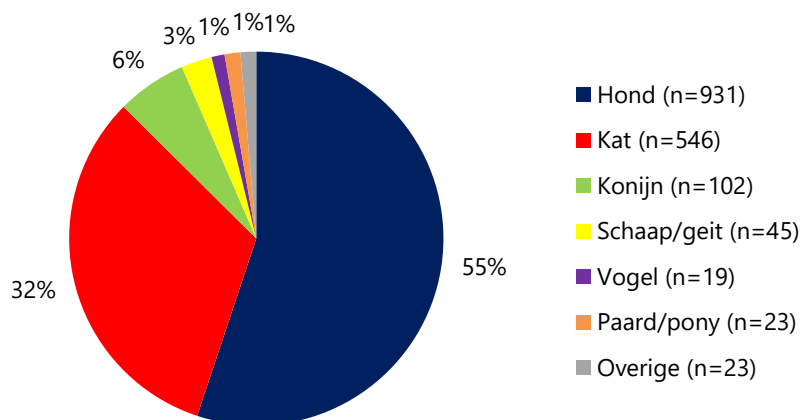
Tabel 3.2 De tien voedingsmiddelen met het hoogste aantal telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen.

Voedingsmiddel	2023	2022	2021
1 Cacao/chocolade (bevattende voedingsmiddelen)	566	635	640
2 Rozijnen/krenten (bevattende voedingsmiddelen)	137	138	155
3 Kauwgom	100	102	102
4 Druiven	99	107	134
5 Noten en zaden	80	81	127
6 Avocado	60	68	87
7 Uien	58	57	46
8 Drop	52	46	47
9 Paprika	41	17	7
10 Aardappelen	38	37	36

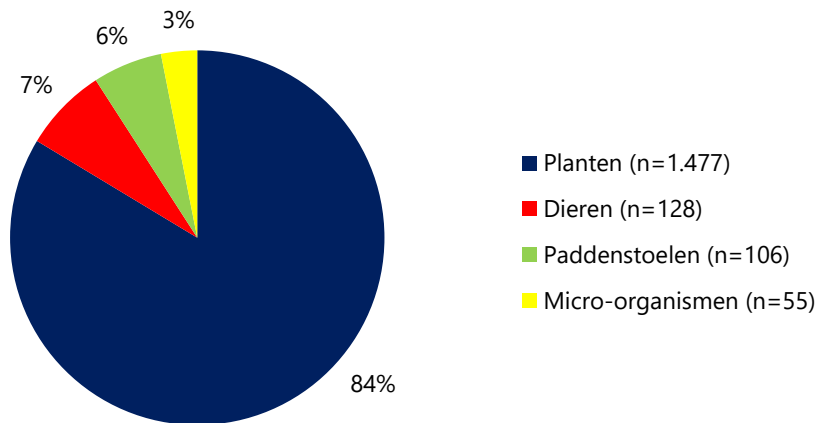
3.3 Planten, paddenstoelen en dieren

De belangrijkste feiten op een rij

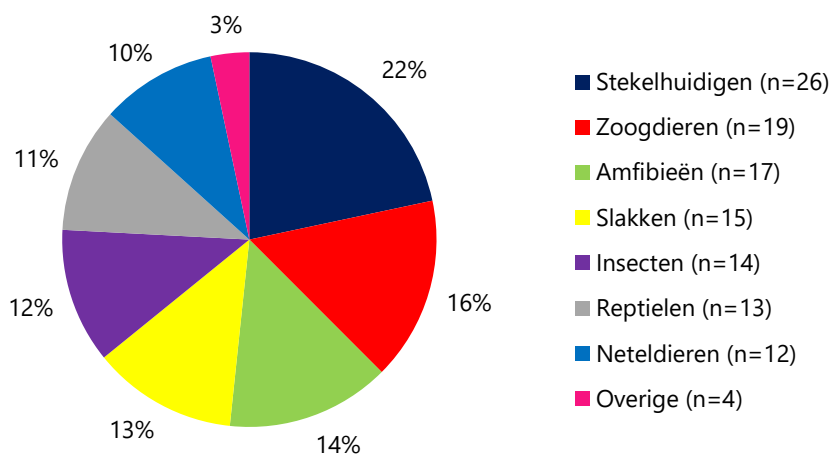
- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 1.689 dieren met in totaal 1.766 blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren.
- De meeste blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren kwamen voor bij honden (55%) en katten (32%).
- Planten veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (84%), gevolgd door (giftige) dieren (7%).
- De (giftige) dieren waarmee dieren het vaakst in aanraking kwamen, waren stekelhuidigen (26 blootstellingen, allemaal aan zeesterren).
- De planten waaraan dieren het vaakst werden blootgesteld, waren leliesoorten (*Lilium* spp., 71 blootstellingen).

Figuur 3.6 Verdeling van de diersoorten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren (N=1.689 dieren).

Figuur 3.7 Verdeling van de telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen aan planten, paddenstoelen en dieren over de verschillende categorieën (N=1.766 blootstellingen).

Figuur 3.8 Verdeling van de telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen aan (giftige) dieren over verschillende dierklassen en -stammen (N=120 blootstellingen, waaronder zowel steken, beten en krabben van een dier, als het opeten van (delen van) een dier). Daarnaast waren er 8 blootstellingen aan dierlijke uitwerpselen; deze zijn niet in de figuur opgenomen.

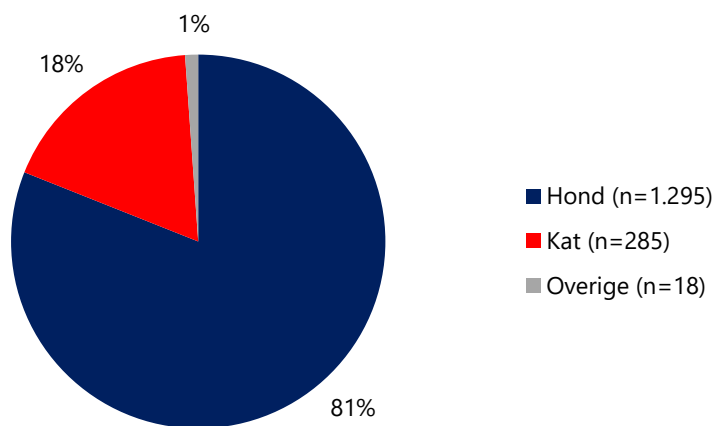
Tabel 3.3 De tien planten(geslachten) met het hoogste aantal telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen.

Planten(geslacht)	2023	2022	2021
1 <i>Lilium</i> spp. (leliesoorten)	71	88	118
2 <i>Prunus</i> spp. (prunussoorten)	62	42	37
3 <i>Taxus</i> spp. (taxussoorten)	49	44	56
4 <i>Dracaena</i> spp. (dracaenasoorten)	48	67	80
5 <i>Rhododendron</i> spp. (rododendronsoorten)	45	57	46
6 <i>Monstera</i> spp. (monsterasoorten)	43	84	97
7 <i>Tulipa</i> spp. (tulpsorten)	40	78	50
8 <i>Aloe vera</i> (aloë vera)	37	36	74
9 <i>Hydrangea</i> spp. (hortensiasoorten)	35	57	61
10 <i>Ficus</i> spp. (ficussoorten)	32	43	50

3.4 Humane geneesmiddelen

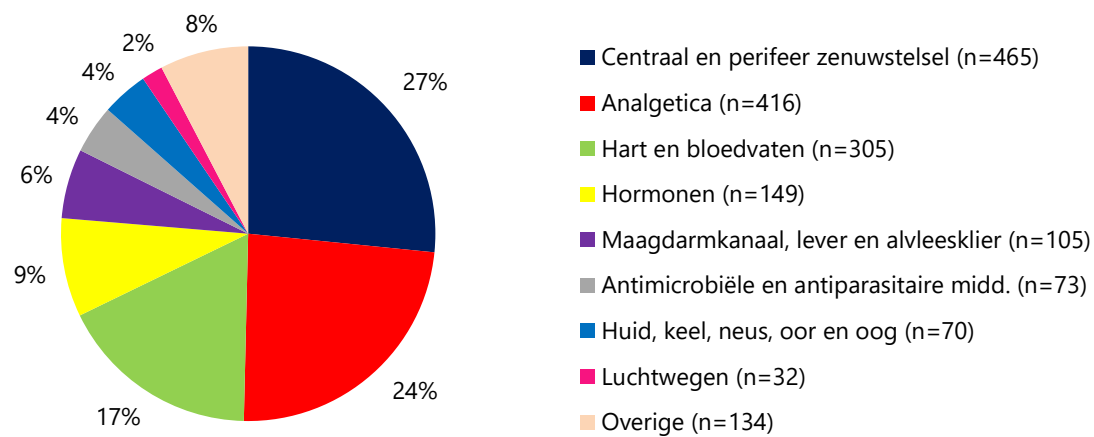
De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 1.598 dieren met in totaal 1.749 blootstellingen aan humane geneesmiddelen.
- De meeste blootstellingen aan humane geneesmiddelen kwamen voor bij honden (81%).
- Middelen die werkzaam zijn op het centraal en perifeer zenuwstelsel (27%) en analgetica (24%) veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties.
- Het humane geneesmiddel met het hoogste aantal meldingen was ibuprofen (158 blootstellingen).

Figuur 3.9 Verdeling van de diersoorten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan humane geneesmiddelen (N=1.598 dieren).

Figuur 3.10 Verdeling van de telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen aan humane geneesmiddelen over de verschillende geneesmiddelcategorieën (N=1.749 blootstellingen).

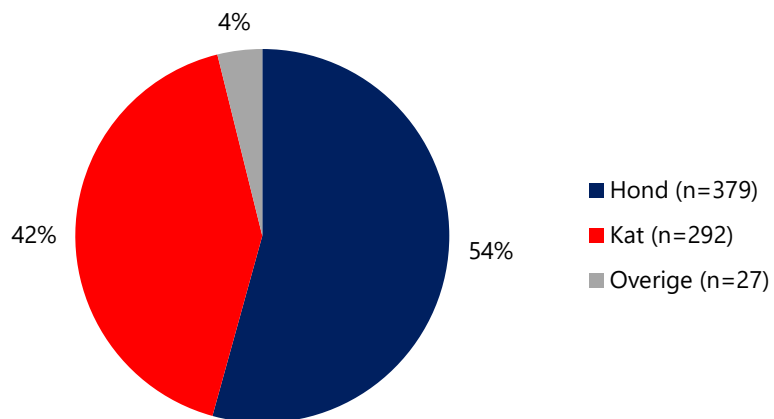
Tabel 3.4 De tien humane geneesmiddelen met het hoogste aantal telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Ibuprofen	158	185	165
2 Paracetamol	121	149	167
3 Methylfenidaat	58	72	88
4 Diclofenac	39	38	36
5 Anticonceptiva	37	53	62
6 Metoprolol	34	39	35
7 Naproxen	31	44	35
8 Dexamfetamine	26	22	22
9 Omeprazol	25	14	20
10 Oxycodon	23	12	13

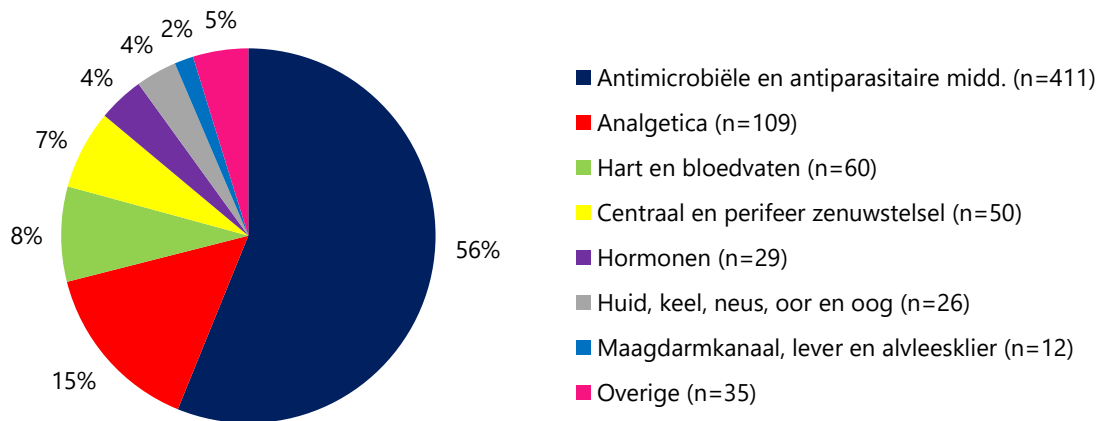
3.5 Veterinaire geneesmiddelen

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 698 dieren met in totaal 732 blootstellingen aan veterinaire geneesmiddelen.
- De meeste blootstellingen aan veterinaire geneesmiddelen kwamen voor bij honden (54%) en katten (42%).
- Antimicrobiële en antiparasitaire middelen veroorzaakten de meeste (potentiële) intoxicaties (56%).
- Het veterinaire geneesmiddel met het hoogste aantal meldingen was praziquantel (87 blootstellingen).

Figuur 3.11 Verdeling van de diersoorten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan veterinaire geneesmiddelen (N=698 dieren).

Figuur 3.12 Verdeling van de telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen aan veterinaire geneesmiddelen over de verschillende geneesmiddelen categorieën (N=732 blootstellingen).

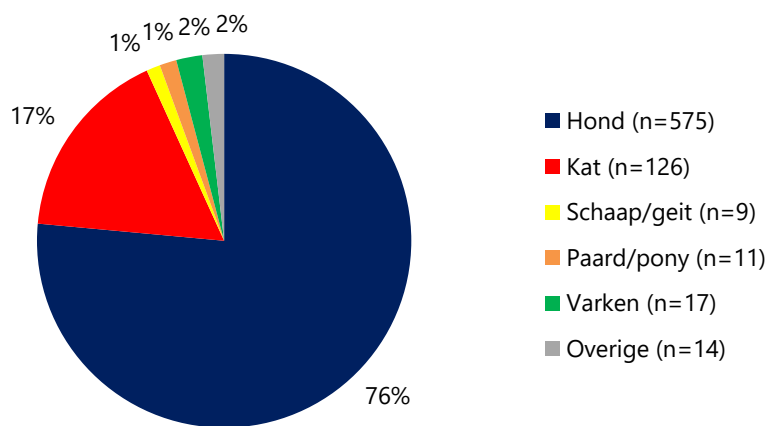
Tabel 3.5 De tien veterinaire geneesmiddelen met het hoogste aantal telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Praziquantel	87	95	94
2 Carprofen	66	67	64
3 Milbemycine	64	77	76
4 Pimobendan	51	45	32
5 Permetrine	50	34	48
6 Imidacloprid	47	36	63
7 Meloxicam	31	31	35
8 Fipronil	31	10	16
9 Fluralaner	29	15	13
10 Amoxicilline	21	31	24

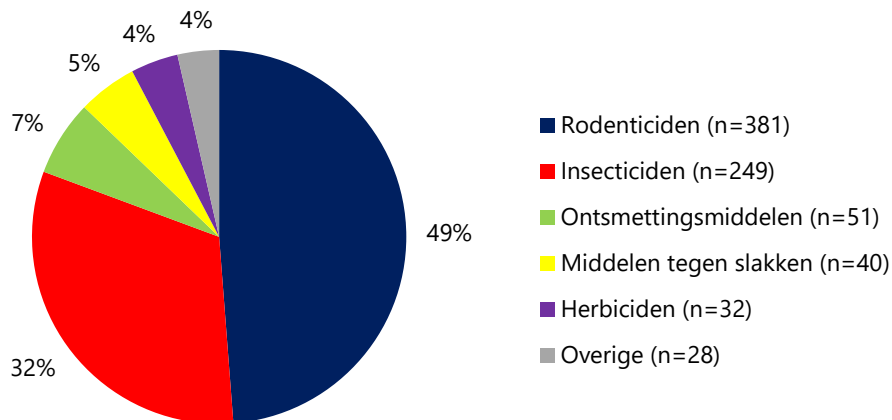
3.6 Bestrijdingsmiddelen en desinfectantia

De belangrijkste feiten op een rij

- Het NVIC werd in 2023 telefonisch geraadpleegd over 752 dieren met in totaal 781 blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia.
- De meeste blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia kwamen voor bij honden (76%).
- De meeste (potentiële) intoxicaties werden veroorzaakt door rodenticiden (49%).
- De bestrijdingsmiddelen met het hoogste aantal meldingen waren de anticoagulantia bevattende rodenticiden (232 blootstellingen).

Figuur 3.13 Verdeling van de diersoorten bij de telefonisch gemelde blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia (N=752 dieren).

Figuur 3.14 Verdeling van de telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen aan bestrijdingsmiddelen en desinfectantia over de verschillende productgroepen (N=781 blootstellingen).

Tabel 3.6 De tien bestrijdingsmiddelen en desinfectantia met het hoogste aantal telefonisch gemelde veterinaire blootstellingen.

Middel	2023	2022	2021
1 Anticoagulantia bevattende rodenticiden	232	277	309
2 Non-cyanopyrethroïden bevattende insecticiden	105	92	137
3 Alfachloralose bevattende rodenticiden	54	30	44
4 Groene aanslag verwijderende middelen	35	34	29
5 IJzer(III)fosfaat bevattende slakkenmiddelen	31	32	41
6 Cyanopyrethroïden bevattende insecticiden	18	21	27
7 Imidacloprid bevattende insecticiden	18	20	28
8 Spinosad bevattende insecticiden	14	8	10
9 Insectenlijmval / -kleefstrip	12	7	11
10 Lijmval/-plank voor knaagdieren	10	6	9

4 Calamiteiten

De expertise van het NVIC wordt regelmatig ingezet bij grotere bedrijfsongevallen en andere calamiteiten waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. Hierbij zijn vaak meerdere personen tegelijk blootgesteld en/of bestaat de kans op verspreiding van gevaarlijke stoffen en/of spelen milieuaspecten een rol. Bij calamiteiten kan worden gedacht aan incidenten op de werkvloer of transport-, overslag- en/of opslagincidenten, waarbij mens en milieu in contact komen met gevaarlijke stoffen. Het NVIC heeft zowel een signalerende functie (waarbij via de 24-uursinformatietelefoon calamiteiten kunnen worden opgepikt) als een adviserende functie.

Tabel 5.1 Grotere (bedrijfs)ongevallen en calamiteiten in 2023

Datum	Omschrijving	Toxische stof(fen)	Aantal mensen	1 ^e contact NVIC
6-jan	Morsing op een laboratorium	Beta-mercapto-ethanol	4	ZH
7-jan	Onwelwording tijdens het sleutelen	Koolmonoxide	5	ZH
21-jan	Brandende dieselmachiel	Diesel, verbrandingsproducten	8	MA
10-feb	Brandende accu	Verbrandingsproducten lithiumaccu	3	ZH
14-feb	Lekkende koelkast op het werk	Ammoniak	2	ZH
25-feb	Incident in een crematorium	Ethyleenglycol	4	HA
2-mrt	Lozing op zee	Acrylonitril	?	LCM
16-mrt	Blootstelling bij een distributiebedrijf	Anti-slipmiddel	3	PA
17-mrt	Inhalatie van giftige dampen	Drugsafval	3	HA
20-mrt	Drugs gevonden bij een basisschool	Cocaïne	4	ZH
29-mrt	Kinderen onwel na het sporten	Onbekend	12	ZH
30-mrt	Incident in een woning	Koolmonoxide	4	GAGS/GGD
4-apr	Treinongeval	Calciumoxide	20	CET-md
9-apr	Lekkage in een woning	Aardgas	7	HA
15-apr	Incident in een zwembad	Chloorgas	19	GAGS/GGD
18-apr	Blootstelling in een klaslokaal	Bitumendamp	25	AMBU
30-apr	Voedingsmiddel verontreinigd met een giftige plant	Zwarte nachtschade	10	HA
1-mei	Lekkende koelinstallatie in een winkel	Koolstofdioxide	?	AMBU
7-mei	Mensen onwel in een vakantiewoning	Onbekend	16	GAGS/GGD
22-mei	Lekkage in een waterrij	Perazijnzuur	4	AMBU
15-jun	Incident op een boerderij	Mestgas	4	HA
19-jun	Brand in meerdere woningen	Rookgassen	5	HA
22-jun	Klachten door verontreinigde grond	Naftaleen	5	KA
27-jun	Incident in een supermarkt	Koolstofdioxide, olienevel	2	GAGS/GGD
28-jun	Vervuild rivierstrand	Arseen, cyanide, PAKS	?	HA
6-jul	Kapotte TL buis in een klaslokaal	Kwik	20	LK
25-jul	Blauwalg in drinkwater	Blauwalg	4	ZH
26-jul	Brand op een schip met elektrische auto's	Rookgassen	5	ZHA
10-aug	Ontploffing van een accu	Verbrandingsproducten lithiumaccu	4	HA
10-aug	Incident in een drugsfab	Waterstofsulfide	4	AMBU
15-aug	Gasvorming tijdens schoonmaakwerkzaamheden	Chloorgas	6	ZHA
1-sep	Vastgelijmde demonstranten	Secondelijm	9	GAGS/GGD
10-sep	Incident bij een vereniging	Capsaïcine	7	GAGS/GGD

14-sep	Dampen uit het riool	Chloordamp	3	ZH
15-sep	Giftige bessen op school	Zwarte nachtschade	30	HA
20-sep	Mensen onwel in een woning	Onbekend	2	ZH
22-sep	Brand bij een afvalverwerker	Ammonia?	?	CET-md
29 sep	Incident in een laboratorium	Zwavel dioxide	?	AMBU
15-okt	Incident in een supermarkt	Pepperspray	1	GAGS/GGD
2-nov	Poeder gevonden in een woning	o.a. Fentanyl	12	GAGS/GGD
9-nov	Blootstelling in een spa	Chloorgas	5	HA
16-nov	Dampen op een schip	Fosfine	1	GAGS/GGD
19-nov	Incident in een drugs lab	Koolwaterstoffen	3	GAGS/GGD
22-nov	Kapotte barometer	Kwik	4	HA
23-nov	Lekkage bij een bedrijf	Chloorgas	3	AMBU
2-dec	Dampen in een ziekenhuis	Diesel, verbrandingsproducten	5	ZH

AMBU = Ambulancedienst of meldkamer ambulancezorg; CET-md = Crisis Expert Team milieu en drinkwater; GAGS/GGD = Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen/Gemeentelijke Gezondheidsdienst; HA = Huisarts; KA = Keuringsarts; LCM = Landelijke Coördinatiecommissie Milieuvreiniging Water (Rijkswaterstaat); LK = Leerkracht; MA = Militair arts; PA = Particulier; ZH = Ziekenhuis; ZHA = Ziekenhuisapotheker.